

ÉLETTÜNK

LIII. évf. 9. szám

Az európai magyar katolikusok lapja

2021. szeptember

BOLDOGGÁ AVATJÁK WYSZYŃSKI BÍBOROST

Eredetileg 2020. június 7-re tervezték a boldoggá avatási szertartást, de a pandémia közbeszólt. Stefan Wyszyński bíborost 2021. szeptember 12-én fogják az oltár dicsőségére emelni Varsóban.

„Jó pásztor”, „a varsói egyház és az egész lengyel egyház sarokpontja”. Szent II. János Pál pápa szívében születtek meg ezek a szavak, amikor Wyszyński bíboros 1981. május 28-án meghalt. Mindössze 15 nappal korábban sebesítették meg súlyosan Wojtyła pápát a Szent Péter-téren. A két főpáspárt a szeretet, a kölcsönös megbecsülés, az egyház és Mária-tisztelet szálai kötötték össze. Életük az életszentség illatában is összefonódott.

Stefan Wyszyński 1948-tól haláláig Lengyelország primása volt. Kezdetől fogva szentnek tartották honfitársai, a haza atyjának, aki soha nem hagyta cserben népét, sem akkor, amikor náci szerek fújtak, sem pedig a kommunista uralom idején. 1953 januárjában kreálták bíborossá. Börtönnel fizetett azért, mert kiállt az egyház védelmében. Akkor is felemelte szavát, amikor a kommunista rezsim elvette a szólásszabadságot. Tiltakozásáért az éjszaka közepén letartóztatták. Három évet töltött börtönben 1953-tól 1956-ig, ahol kínzásoknak és erőszaknak vetették alá. Fogsága idején írt jegyzeteiben kijelentette: „Egy apostol számára a legnagyobb bűn a félelem: az apostol félelme elenségei legelső szövetségese.”

2017. december 19-én Ferenc pápa elismerte hősiességét, 2019-ben pedig megállapították a közbenjárására bekövetkezett csodás gyógyulást egy pajzsmirigyrákban szenvedő fiatal nőnél.

A szeptember 12-i szertartáson az oltár dicsőségére emelik Roza Maria Czacka nővért is, aki egy baleset következtében vesztette el szeme világát és aki életét a vakoknak szentelte. 1961. május 15-én hunyt el. (Forrás: Vatikáni Rádió)

Szent Gellért püspök szobra Budapesten a Gellért-hegy oldalán. Alkotója: Jankovits Gyula. Fényképezte: Thaler Tamás

FOHÁSZ, IMA

Istenünk, Te Szent Gellértet kiválasztottad, hogy apostolként az evangélium üdvözítő örömhírét hirdesse. Küldj ma is apostolokat, akik kereszténységre vezetik a nem hívőket és életszentségre nevelik a keresztényeket!

Istenünk, te a vértanúság győzelmével koronáztad és a halhatatlanság dicsőségével övezted Szent Gellért püspököt. Engedd jóságosan, hogy akinek emlékéit áhítatos lélekkel ünnepeljük itt a földön, annak örök oltalma védelmezzen a mennyben. Amen.

KRISZTUS ÉS AZ EGYHÁZ ÜNNEPEL BUDAPESTEN

Részletek Erdő Péter bíboros, primás írásából

Eucharisztikus kongresszusra készülünk. Azt ünnepeljük, hogy Isten Krisztusban megbonthatatlan közösséget vállalt a teremtett világgal. Megtestesült. Emberré lett.

A megtestesült Isten Krisztusban örömhírt hozott. A világ minden szenvedése és pusztulása, minden kudarca és kiszolgáltatottsága sem mond ellent az Ő gondoskodó sze-

Kongresszusra. Évek óta készülünk rá. Imádkozunk és missziót tartunk, építünk és szervezünk. Hazai és határon túli egyházmegyék, szerzetesrendek, katolikus intézmények, lelkiismereti mozgalmak sokasága, sőt távoli földrészek közösségei is lelkesen vettek részt az előkészületekben. Többször volt az egész világot átfogó, közös szentségimádás.

Sok nyelven terjedt a kongresszus teológiai dokumentuma, amelyet hazai szerzők írtak és a Szentszék hagyott jóvá. Voltak karitatív, tudományos és művészeti események, amelyek Magyarországot új fényben mutatták meg a világnak. Erősödtek ebben a tekintetben is az ökumenikus és a vallásközi kapcsolatok. A tömegtájékoztatásban is sokféle módon és gazdag tartalommal jelent meg a készülő esemény és mögötte kultúránk, hazánk és hívő közösségünk. Megtapasztaltuk a társadalom széles köreinek jóindulatát.

Mindnyájan arra várunk és azért fohászunk, hogy a kongresszus napjait a gondtalan fellélegzés, a korlátlan közös ünneplés öröme jellemezze.

És várjuk a Szentatyát, hogy a zárószentmisén látható erővel éjjen belénk az élmény: ma Krisztus és az egész Egyház ünnepe Budapest.

(Forrás: NEKÜNK – Új Ember külszám. Fotó: Ambrus Marcsi)

retetének. Hogyan magyarázhatta volna ezt el tökéletesebben, mint úgy, hogy Ő maga is szenvedett, meghalt, de feltámadt? Itt akart maradni köztünk az utolsó vacsorának a tanítványokból közösséget alkotó erejével és jelenlétével. Itt akart maradni testével és vérével az Eucharisziában. Azt akarta, hogy kibírjuk az utat, a történelem hosszú útját, az Egyház útját az emberiséggel.

Készülünk a Nemzetközi Eucharisztikus

KERESZTTEL A KEZÉBEN MA IS UTAT MUTAT

Írta: Vencser László

Gellért püspök 977-ben született Velencében. Ötéves volt, amikor betegsége miatt szülei áteveztek vele a Szent Márk-székesegyházzal átellenben lévő Szent György-szigetre a bencés kolostorba. Fogadalmat tettek: ha a gyermek meggyógyul, Istennek ajánlják. A szerzetesek imádkoztak érte, felgyógyult és így ott maradt a kolostorban, ahol fokozatosan bevezették őt Szent Benedek rendjének életébe.

Tizenöt éves volt, amikor elveszítette édesapját és rövidesen meghalt az édesanyja is. Huszonöt évesen a kolostor elöljárója lett. Tanulmányok végett az apát Bolognába küldte. Harminckét évesen tért onnan vissza és megválasztották apátnak. Három év után lemondott erről a tisztségéről és 1015 februárjában két társával elindult a Szentföldre. Viharba kerültek és a mai horvátországi Porec melletti Szent András-szigeten a bencés kolostorban találtak menedéket. Ott találkozott a pannonhalmi apáttal, aki igyekezett meggyőzni őt arról, hogy tartson vele Magyarországra. Gellért abban reménykedett, hogy Magyarországon át könnyebben eljut a Szentföldre, ezért engedett a kérésnek. Pécsre érkeztek a püspökhöz, majd onnan Székesfehérvárra, István királyhoz mentek. A 35 éves Gellértet a király meghívta Imre fia nevelőjének. Ekkor kezdődött a magyarokkal való közös története. Hét évig volt Imre nevelője az esztergomi palotában. Ezt követően elvonult a Bakonyba, ahol egy kolostor melletti kunyhóban remeteéletet élt, imádkozott és dolgozott. Szentírást magyarázó munkákat írt.

A király 1028-ban meghívta, hogy szervezze meg a Maros-menti Csanádi Egyházmegyét (ma Temesvár, Szeged és Nagybecskerek). 1038-ban meghalt Szent István király és következett a trónvillongások kora. Gellért püspök nagyon határozott volt, amikor az új királytól megtagadta a megkoronázását. A keresztény és európai értékrend védelmében került szembe Aba Sámuellel, aki uralkodói tetteivel nem követte az 1038-ban sírba szállt Szent István példáját. 1044 tavaszán Aba Sámuel Csanádon tartózkodott és ötven ellene szervezkedő főurat kivégeztetett. A hűsvétra tervezett koronázást Gellért megtagadta, s félelmetes, profétai szavaiban megjósolta a király halálát, a pogányládást és saját vértanúságát is.

1046-ban az egri és a nyitrai püspöktársaival a Lengyelországból visszatérő herceg fogadására igyekeztek Székesfehérvárra. Útközben pogány lázadók a mai Gellért-hegy szikláiról, hozzákötve egy taligához, a mélybe taszították: szeptember 24-én vértanúhalált halt. Két püspöktársa szintén ott halt meg. 1083. július 26-án, Szent László király idejében avatták szentté.

A papi zsolozsmában a szeptember 24-i napról ezt olvassuk: „Fényes ünnep, tündökölő nap ez ma, Gellértnek fénye ragyog rajta.”

Mit üzen nekünk, ma élő embereknek Szent Gellért? Mit tanulhatunk tőle, milyen útmutatást ad nekünk? Három jellemvonást emelek ki róla: Szent Gellért, a nevelő-tanító; Szent Gellért, a közösséget építő; Szent Gellért a gerinces, egyenes ember.

(folytatás a 2. oldalon)

SZENT LÁSZLÓ-EMLEKMISE NYITRÁN

Július 30-án immár tizennyolcadik alkalommal ünnepelték meg a hagyományos Szent László-élelmisét Nyitrán, az apostoli lovagkirály halálának 926. évfordulója alkalmából, a tiszteletére felszentelt piarista templomban. A „Szent László, segíts!” jelszóval megszervezett, Várszegi Asztrik OSB, emeritus pannonhalmi főapát, címzetes püspök által bemutatott koncelebrációs szentmisén a nagyszámú egybegyűltek az Eucharisztikus Kongresszusra való készület jegyében „magyar nemzetünk hitbéli, lelki és erkölcsi megújulásáért és a magyar családokért” is imádkoztak.

A lovagkirály 1095. július 29-én halt meg Nyitrán, erről emlékeznek meg az itt élő magyarok 2004 óta minden évben. „Meggyőződéssel valljuk, hogy Szent László jegyében itt Nyitrán a zoboraljai, felvidéki és anyaországi magyarság egy felsőbb parancsra gyűlik össze” – fogalmazott köszöntőszavaiban Sándor Marianna szervező, Maga Ferenc, a Szent László-misék 2018 őszén elhunyt társkezdeményezőjének a lánya, ősi kultúránk és Szent László előtt tisztelegve – a zoboraljai hagyományörzők közül többekkel együtt – népviseletbe öltözve. Tolmácsolta Smuk András üzenetét, aki ezúttal nem tudott személyesen jelen lenni az eseményen. A bécsi Európa-Club

főtitkára többek között ezt írta levelében: „Vannak fogalmak, amelyek nélkül ugyan lehet létezni, de élni nem: ilyen az összetartozás és a barátság. Aztán vannak érzések, vágyak, amelyekről nem lehet lemondani, amelyekhez ragaszkodni kell: ilyen a szabad-

ság, a nemzethez való kötődés és egy nemzet öntudatának emelése. Az Európa-Club pontosan ezeket az értékeket hordozza magában, és arra törekszik, hogy mindez életben maradjon a Zoborvidéken is.”

Asztrik atyát (képünkön) a nagycétényi Zeman István köszöntötte. A szentmisén koncelebrált Bíróczy István, a nyitrai magyarok nyugalmazott lelkipásztora, korábbi nagykeri plébános, Németh Rezső nyugalmazott csallóközcsütörtöki és pozsonyi plébános, Patyi Ferenc Károly korábbi verebélyi, jelenlegi fűri és csúzi lelkipásztor, Józsa Attila ógyallai plébános és Sebő László ógyallai káplán. A kántori teendőket a Révkomáromból érkező Stubendek István, a Concordia Vegyes Kar karnagya látta el, az énekeket Józsa Mónika karnagy, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem tanára, Jáki Teodóz bencés szerzetes tanítványa vezényelte. Az emlékmise fővédnöke Gyurcsó Zoltán, a Nyitrai Egyházmegye magyar püspöki helynöke volt.

(folytatás a 2. oldalon)

KERESZTTTEL A KEZÉBEN MA IS UTAT MUTAT

(folytatás az 1. oldalról)

Szent Gellért, a nevelő-tanító szerzetes
Szent István király az akkori szokások szerint nevelőt választott Imre fiának: az Olaszországból érkezett 35 éves képzett, tapasztalt szerzetesre esett a választása. Olyan nevelőre-tanítóra akarta bízni fiának okítását, jellemének formálását, aki majd alkalmassá teszi az ifjút a trón átvételére, az ország vezetésére. Gellért ezt a feladatot hét évén át teljesítette, és Szent Imre élete igazolja gyümölcsöző nevelői munkáját. Amikor ezt a feladatot teljesítve Gellért visszavonult a Bakonyba, hogy továbbképezze önmagát és az ima segítségével Istenben elmerüljön, ő is elmondhatta Szent Pállal, hogy: „*Nem tagadtam meg tőletek semmit, ami javatokra szolgálhatott, prédikáltam nektek és tanítottalak benneteket.*”

Szent Gellért példát ad a mai szülőknél és pedagógusoknak is, hogy a rájuk bízott nemzedéket a soha el nem múló lelki értékek szeretetére neveljék.

Kérjük Szent Gellértet, hogy a tanárokat és a diákokat a Mennyből támogassa!

Szent Gellért, a közösségszervező

Mint említettük, társai a 25 éves Gellértet megválasztották a kolostor vezetőjének, perjelnek (mint tudjuk, a bencés rend élén az apát áll – lásd pannonhalmi főpápat –, a

kolostor élén pedig a perjel, vagyis prior áll). Így irányította Gellért a kolostor közösségének az életét. Hét évvel később már apátként az egész rendi közösséget vezette. Erről lemondott, három év múlva elindult a Szentföldre, de nem ért el oda, hanem megérkezett Magyarországra.

Amikor Szent István 1028-ban a 48 éves szerzetest megbízta az új Csanádi Egyházmegye megszervezésével, püspökként Gellért azzal kezdte tevékenységét, hogy az egyházmegye területét felosztotta hét főesperességre, s azok élére a magával hozott papok közül olyanokat állított, akik tudtak magyarul. Mindezt az egyházmegye akkori nagy kiterjedése indokolta; ma ezen a területen három egyházmegye áll: a Szeged-Csanádi, a Temesvári és a Nagybecskereki, három különböző országban.

Gellért püspök feladata nem volt könnyű. A pogány harcokban megedzett, nehéz földrajzi körülmények között létrejött települések lakosait kellett megtérítenie. E mellett ellenségekkel is szembe kellett néznie, és ez különösen a pogány lázadókkal nem volt egyszerű. Ennek lett később az áldozata.

Szent István király Gellért püspökben nemcsak fia jó nevelőjét és tanítóját fedezte fel, hanem egy jövőző, nagy kiterjedésű egyházmegye püspökét is, akiről megsejtette, hogy ezt a nagy feladatot képes lesz teljesíteni.

Kérjük Szent Gellért püspököt, hogy segítsen közösségeinket megtartani, segítsen a nemzeti összetartozást megvalósítani.

Kérjük, hogy segítse a vezetőket, bármely területen is kaptak megbízatást, hogy felelősségük tudatában dolgozzanak azon közösségeikért, amelyekért vállalták vezetői küldetésüket.

Szent Gellért, a gerinces, egyenes ember

Szent Gellért ünnepén a liturgia színe piros, a vértanúság jeleként. Mert Szent Gellért püspök vértanú. A lázadó pogányok a szikláról a mélybe taszították, így vesztette el életét. Ismert volt előtte a veszély, hiszen egyházmegyéjében állandóan szembeült ezzel. A hagyomány szerint az aznapi szentmiséje közben látomása volt közelgő vértanúságáról. A Budai-hegyeket is elkerülhette volna, hogy megmeneküljön, de ő nem ezt tette. Őt 1046. szeptember 24-én „*Isten próbára tette és magához méltónak találta*”, ahogyan a Bölcsesség könyvében áll. Vértanúsága a meggyőződéséhez ragaszkodó, egyenes emberről tanúskodik. Szobra a róla elnevezett hegyen, Budán a meggyőződés szobra, a megalkuvás nélküli püspök szobra.

Isten tőlünk is gerincességet, becsületes köteleességteljesítést, elvekhez való hűséget kér. Szent Gellért kereszttel a kezében ma is utat mutat nekünk. Mutatja az utat azoknak, akik tanulnak és tanítanak, akik közösséget építenek és akik kiállásuk miatt megaláztatásokat szenvednek el.

Kérjük Szent Gellértet, hogy legyen a Mennyben közbenjárónk és segítőnk itt a földön!

SZENT LÁSZLÓ-EMLEK- MISE NYITRÁN

(folytatás az 1. oldalról)

Az eseményt megtisztelték jelenlétükkel a Nemzetközi Szent György Lovagrend Szlovákiai Nagypriorátusának tagjai Nagy Frigyes nagyprior vezetésével, valamint a Szent György Lovagrend Budavári Priorátusának lovagjai. Jelen volt mások mellett Balkó Róbert mérnök, a Zoboralji Községek Regionális Társulásának elnöke, Kolon polgármestere; Mező Tibor, a Kárpát-Észak-Útazási Iroda tulajdonosa és ügyvezetője; Okos Márton, a Báthory-Bem Hagyományörző Egyesület elnöke; Pécsi L. Dániel jelképtervező művész, aki 2014-ben megtervezte és Kiss András magánkiadóval közösen adományozta a Zoboralji Címeres Zászlókat; Földessy László zsérei mérnök, programozó és pánsípművész; Ivkovič Krisztina, a *Remény* katolikus hetilap ifjúsági rovatának a szerkesztője; a Lévai Szent László Kör küldöttsége Müller Péter vezetésével és mások. Jöttek hívek Alsóbodok, Pográny, Nyitrageszte, Gerencsér, Csítár, Zsére, Kolon, Gimes, Lédec, Menyhe, Béd, Egerszeg, Vicsáppapáti, Csehi, Nagycétény, Berencs, Nagyker, Verebély, Felsőaha, Csiffár, Tild, Bábindal, Kálaz és Nagyhind községekből. Pozsonyból, Galántáról, Dunaszerdahelyről, Komáromból, Magyarországról és Ausztriából is érkeztek vendégek, hogy együtt ünnepeljenek a zoboraljai magyarokkal.

Szentbeszédében Várszegi Asztrik rámutatott: a XI. század ugyanolyan bonyolult, véres, szenvedéssel teli időszak volt, mint a mi mostani világunk. Jézus Krisztus egyháza viszont, amikor összegyűjti híveit az oltár köré az evangélium meghallgatására, nem arra hív, hogy visszafordítsuk a fejünket és csak azt nézzük, ami ezer évvel ezelőtt történt, hanem azt, hogy mit kell tennünk ma. Szent László a társadalomban békét teremtett, az egyházat megszabályozta törvényhozással, sőt még a pápával is szembeállt, mert ezt kívánta a nemzet, a Magyar Királyság érdeke – hangsúlyozta. Program jellegűnek is tekinthető beszédét Asztrik atya három pontra alapozta. Előszörként feltette a kérdést: hiszünk-e Jézus Krisztusban, ismerjük-e Őt? „*Szent László azt szeretné, hogy Jézus Krisztust ismerjük, szeressük, Hozzá akarjunk tartozni, és engedjük, hogy Ő alakítsa szívünket. Mert ha Ő alakítja szívünket, akkor a szívünkben szabadság, öröm, békesség van, akkor*

áldozatot is tudunk vállalni szeretteinkért, az egyházi közösségünkért, sőt minden emberért” – fogalmazott. Második pontként megemlítette: Szent László király arra is tanít bennünket, hogy keressük és találjuk meg azt, ami az élethez a legfontosabb és amiből erőt meríthetünk: a szeretetet. Közeledjünk egymáshoz irgalmas szeretettel – emelte ki a szónok. Végül, de nem utolsósorban Asztrik atya kifejtette, hogy a felülről építkező egyháznak, Isten Szent Lelkének ajándéka által, alulról építkező egyházzá kell válnia, ahol a tagok valóban mélyen hisznek, szenvedést is képesek vállalni érte, és ahol az egyházközösség családi közösség, amelynek a tagjai figyelemmel kísérik egymás életét, és tudják, hogyan kell szeretetben, tapintattal egymásnak se-

Várszegi Asztrik püspök Nyitra és Alsóbodok után Kolonba is ellátogatott

gíteni. „*Csak egy egészséges család, egy egészséges közösség tud túlélni ebben a világban, ahol annyi veszély fenyegeti. Sőhajtozhatunk, de a sőhajtozás nem elég: cselekedni kell, kinek-kinek a maga helyén*” – adta útravalóul a szentmise főcelebránsa.

Az ünnepet az áldozati liturgia előtt az adományok – nemzeti színű szalaggal átkötött cipő, gyümölcs és más ledelek – átadásával, a szentmise végén a *Te Deum* elnevezésű, Pécsi L. Dániel jelképtervező művész és Tóthpál Tamás tanár, lovag hálaszavai is emelték és gazdagították. Az ünnepi áldás, majd a magyar himnusz és a *Boldogasszony anyánk* elnevezésű szentmise után pedig – Tóthpál Tamás jóvoltából – a hívek fejet hajthattak Szent László lovagkirály csontereklyéje és az Árpád-házi magyar szentek közül Szent István király, Szent Imre herceg és Boldog Gizella csontereklyéje, továbbá Szent Margit, Szent Erzsébet, Szent Kinga és Boldog IV. Károly csontereklyéje előtt.

A szentmise után a zárandokok egy része ellátogatott Alsóbodokra az Esterházy János Zárandokokközpontba. A sírnál ifj. Csámpai Ottó, az emlékhely igazgatója szólt a megjelentekhez, majd Asztrik atya

imát mondott Esterházy János boldoggá avatásáért.

Az ünnepnap Balkó Róbert polgármester meghívására a koloni Bórosban kötetlen együttléttel zárult, amelyen a jelenlévők megsejtelhették Okos Márton *Szent Márton szülőhelyétől Márton Áron szülőhelyéig* című, tizenkét esztendő felölelő, csíksomlyói zárandoklatainak pillanatait megörökítő szabadteri fényképkiallítását is.

A rendezvény után a Zsérén élő Földessy László mérnök, programozó és pánsípművész, a régió magyarságának meghatározó közéleti és kultúraszervező személyisége átvette e sorok írójától az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való készülést, *mindenkivel, mindenkiNEK – Segédanyag a NEK 2020 harmadik előkészítő évéhez és a Jöjjetek hozzám mindnyájan... +1 év a hibából fakadó tettekNEK* című könyvkiadványokból, a NEK programfüzetéből, valamint az *Új Ember* katolikus hetilap *NEKünk* című különszámából álló csomagot. Baricz Lajos maroszentgyörgyi papköltő *Lakoma és Az élet kenyere* című, a NEK tiszteletére ajánlott versesköteteiből is átvett 40-40 példányt a környékbeli katolikus közösségek számára való továbbítás céljával. Földessy László az összmagyarság ügyéért végtelenül elkötelezett ember, aki 1988-ban, az akkori kommunista Csehszlovákiában,

Zsérén nyílt aláírásgyűjtést szervezett a romániai jogtiprások ellen. A faluközösség bátor emberi és keresztényi kiállását a Bethlen Gábor Alapítvány 1988. november 2-án az első alkalommal kiadott Márton Áron-emlékéremmel ismerte el, az oklevél szövege szerint „*a magyarság egyetemes ügyét szolgáló munkásságáért*”. Közel három évtizeddel később, 2016-ban pedig a Márton Áron-emlékév programbizottsága az egykori több mint kétszáz aláírónak névre szóló emléklapot adott át a Zsérén rendezett Márton Áron-emléknapon.

Nos, akik részt vettek 2021. július 30-án, Nyitrán a tizennyolcadik Szent László-emlékmisében, a legközelebbi alkalomig is minden pillanatban a szívükben hordják Szent László király himnusának szavait: „*Menedéke magyaroknak, / Örök társa angyaloknak, / Égi kegynek eszköze. / Üdvözlégy, ó kiváltságos, / Híres, neves, igazságos, / Jó ítélet védője. [...] Krisztus, földről himnusz szérnyal, / Hozzá, aki keresztfáddal / Magadhoz vonsz népeket. / Szentek útja Te vagy égbe, / Az örökös dicsőségbe, / Néked áldás, tisztelet! Amen.*”

Varga Gabriella

IMASZÁNDÉK

Szeptemberre

Az ökológiailag fenntartható életmódról. Imádkozunk azért, hogy bolygónk erőforrásait ne kizsákmányoljuk, hanem igazságos és tiszteletteljes módon megosszuk.

Elérkezett az az időszak, amikor át kell gondolnunk életmódunkat, és azt, hogy mennyire értelmetlenné és károsá tudnak válni különböző döntéseink az étellel, fogyasztással, szállítással, vízhasználattal, energiával és egyéb anyagi javakkal kapcsolatban. Túl sokan bánunk zsarnokként a teremtett világgal. Akarjunk változtatni ezen és sajátítsunk el egyszerű és tiszteletteljes életformákat! Itt van az idő, hogy elhagyjuk a fosszilis üzemanyagoktól való függésünket, és gyorsan és határozottan mozduljunk el a tiszta energia, a fenntartható, körforgásos gazdaság formái felé. Tanuljunk meg meghallgatni az őshonos embereket, akiknek az ősi bölcsességük meg tud bennünket tanítani arra, hogyan éljünk jobb kapcsolatban a környezettel. Ez az idő a prófétai tettek ideje is. Számos fiatal hallatja a hangját a világon és sürgeti a bátor döntéseket! Cserbenhagyottnak érzik magukat a sok beteljesületlen ígérés és a vállalt, aztán önérdékből és racionális okokból nem teljesített kötelezettségek hiánya miatt. A fiatalok arra emlékeztetnek bennünket, hogy a Föld nem magántulajdon, amit el lehet fecsérelni, hanem örökség, amit gondozni kell. Ők arra emlékeztetnek bennünket, hogy a holnapba vett remény nem egy nemes érzélem, hanem olyan cél, ami konkrét cselekvésre szólít itt és most. Igazi válaszokkal tartozunk nekik, nem üres szavakkal, konkrét tettekkel nem illúziókeltéssel. (*Imanap a teremtett világról, Ferenc pápa üzenete, 2019*)

Hiba György SJ

ROOS MÁRTON PÜSPÖK ARANYMISÉS

Pappá szentelésének 50. évfordulója alkalmából 2021. július 3-án hálaadó szentmisét mutatott be a püspökség kápolnájában Roos Márton nyugalmazott temesvári főpásztor. A jubileum alkalmából Ferenc pápa is elküldte levélben üdvözlését és apostoli áldását.

Az ünnepeltet 1971. július 3-án szentelte pappá Carl Joseph Leiprecht püspök Rottenburgban a Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye számára. A temeskenézi születésű Roos Márton azonban a németországi papi szolgálat éveiben is szorosan kötődött a szülőföldjéhez, így az 1989. decemberi változásokat követően visszatért a Temesvári Egyházmegyébe, ahol 1990. július 20-án Kräuter Sebestyén temesvári megyéspüspök irodaigazgatóvá nevezte ki.

A Temesvári Egyházmegye főpásztorává 1999. augusztus 28-án szentelte Jean-Claude Perisset érsek, pápai nuncius, társszentelő Gyulay Andre szeged-csanádi megyéspüspök és Johannes Kreidler rottenburg-stuttgarteri címzetes püspök volt.

A Fuldai (Hessen, Németország) Római Katolikus Teológiai Fakultás 2011. február 4-én a teológia tiszteletbeli doktora (doctor honoris causa) címet adományozta számára.

Roos Márton 32 papot, 2 püspököt, több kápolnát és templomot szentelt. Koordinálta a Szent György-székesegyház külső felújítását (2004-ben és 2016-ban), a máriaradnai kegytemplom és rendház átfogó felújítását, továbbá a kolostormúzeum létrehozását. Útjára indította a Szent György-székesegyház jelenleg is zajló átfogó felújítási projektjét. Több kötet szerzője.

Július 31-én a temesvári püspöki palotában a Bánsági Svábok Egyesülete (Landmannschaft der Banater Schwaben e.V.) átadta Roos Márton emeritus püspöknek a Savoyai Jenő herceg jelvényt. A kitüntetés a Németországba emigrált Bánati Svábok Szövetségének a legmagasabb fokú elismerése, politikai, vallási és kulturális területen tevékenykedők kaphatják meg. A díjat Peter-Dietmar Leber, a Bánati Sváb Szövetség elnöke nyújtotta át.

GRATULÁLUNK: TEMPFLI IMRE KAPLONY DÍSZPOLGÁRA LETT

„Beszéljete a gyermekeiteknek és az unokáitoknak a faluról” – kéri a kitüntetett

A Szatmár megyei Kaplony község történetében először ítélte oda díszpolgári címet a helyi önkormányzat. Az elismerés ünnepélyes átadását augusztus 1-jén tartották a porciunkula-búcsú keretében. A kitüntetést a falu szülőltének, a Németországban élő és szolgáló Tempfli Imrénak adta át Megyeri Tamás Róbert polgármester, Csizmár Tamás alpolgármester és Csizmár Erika jegyző. Az ünnepelt Baumgartner Bernadette kaplonyi származású, Németországban élő történész méltatta.

Baumgartner Bernadette laudációja

Dr. Tempfli Imrét, nekünk, kaplonyiaknak „Imi tisztit” nem kell bemutatni, munkásságát méltatni, hiszen mindannyian jól ismerjük, szeretjük és tiszteljük Őt. Mégis most, hogy díszpolgári cím adományozásával tisztelgünk eddigi egyházi és világi tevékenysége előtt, kiemelek mozzanatokat, amelyeket talán nem ismerünk mindannyian.

A papi pálya kezdetén, kommunista diktatúrában

1979-ben, a papszentelés után Máramarosra helyezték káplánként. A „kis Tisztit”, ahogyan hívei nevezték, valóságos, kézzelfogható hitéletet teremtett. Különösen sokat foglalkozott a fiatalokkal, ifjúsági énekeket, színdarabokat írt, biciklitúrákat, lelkigyakorlatokat szervezett. Annnyira feltűnő volt a pezsgő hitélet, hogy a kommunista hatalom Nagybányára helyezte, hogy jobban szem előtt legyen. Imi tisztit ugyanazzal a lendülettel szolgált tovább, ezért majdnem az életével fizetett, Nagybányán ugyanis egy rendszámábla nélküli Dacia szándékosan elütötte. A sikertelen gyilkossági kísérlet-ről annak idején beszámolt a Szabad Európa Rádió is, és ez a nyilvánosság egyfajta védeltséget adott Imi tisztinek. Ezután „büntetésből” Alsóhomoródra helyezték, amely ekkor már egy kihálófélben lévő sváb falu volt. Abban bízott a hatalom, hogy egy „Isten háta mögötti” helyen majd alábbhagy a lelkipásztori lendülete. Nem így történt...

1989-ben a Szatmári Egyházmegye számos papjával egyetemben ő is aláírta azt a beadványt, amelyben a Gyulafehérvári Egyházmegye néhány papja az erdélyi magyarok nemzeti és vallási sérelmeit sorolta fel. Tudjuk, hogy ez mit jelentett abban az időben...

A rendszerváltozás után, 1990 őszétől teológiai tanár és fegyelmi prefektus lett Gyulafehérváron. 1991–1993 között Rómában egyháztörténelmet tanult, 1994-ben Budapesten védte meg egyháztörténelmi doktori értekezését. 1993-tól néhány hónapig a szatmárnémeti Szent Család-templom plébánosa. 1994–2007 között a Kirche in Not katolikus nemzetközi segélyszervezet osztályvezetője volt a németországi Königsteinban, 2007-től 2020 augusztusáig pedig a Stuttgarter Magyar Katolikus Misszió vezetője.

A missziós pap

Tizenhárom éven át vezette a Stuttgarter Magyar Katolikus Missziót. Akárcsak itthon, Németországban is „kistisztis” hévvel dolgozott. Éveken át egyedül volt magyar papként a Stuttgarter Egyházmegyében. Ez azt jelentette, hogy hétvégeken több száz kilométert utazott egyik városból a másikba, hogy aki szeretné, magyarul hallhassa Isten igéjét. Nemcsak misézett, hanem különböző klubokat/csoportokat szervezett: Barátságklub (az idősebbeknek), sportklub, Erasmus Kör (tudományos ismeretterjesztő), imalánc. A nagymúltú stuttgarti magyar jótékonybál az ő vezetése alatt Németország legnagyobb magyar jótékonybáljává nőtte ki magát. Évente kétszer záródokumentumot szervezett, nagybőjtű és adventi lelkigyakorlatokat hirdetett meg, kiállításokat, könyvbemutatókat, előadásokat, koncerteket hozott össze. Valóságos otthon biztosított a hazájuktól elszakadt magyaroknak. A misszióban otthonra talált fiatal és idős, erdélyi, szlovákiai, szerbiai, anyaországi, katolikus és nem katolikus. Missziós munkája mellett látogatta a betegeket, otthonukban vagy kórházakban, mindenhol elment, ahová hívták. Tágabb értelemben vett hazájáról sohasem feledkezett meg: évente többször szervezett gyűjtést a kárpátjai, erdélyi, délvidéki árvaházaknak, karitatív szervezeteknek.

2012 pünkösdjén a búcsú szónokaként a csiksomlyói nyeregből biztatta a világ magyarosságát.

Missziós munkáját 2020 nyarán Sziijjártó Péter személyesen köszönte meg Imi tisztinek. Magyarország külügyminisztere a magyar kormány nevében Szent István-érmeket adott át neki.

Az író Imi tisztit

Papi teendői mellett az írásra is volt ideje. Számos egyháztörténelmi könyv szerzőjeként különösen a Szatmári Egyházmegye története foglalkoztatja. Elsőként írt összefoglaló munkát az erdélyi papság üldöztetéséről a kommunista korszakban. Az egyháztörténelem mellett a hitünkkel kapcsolatos lelkesítő, útmutató könyvek szerzője is. És azt, hogy szülőfalujáról íróként sem feledkezett meg, két könyve is bizonyítja: a *Kaplony története* és a *Kaplonyi monostortemplom története*.

E száraz adatok mögött ott a pap, az ember, aki hivatásából adódóan már rég nem Kaplonyban él. Akik ismerjük, tudjuk, hogy soha nem feledkezett meg rólunk. Természetesen szülei, rokonai, barátai is ide kötötték. Minden évben legalább két hetet itthon tölt; olyankor sem pihen, hanem miséznek hétköznap és ünnepnap, gyóntat, és ha kell, a szülői házban fogad lelki beszélgetésre. Tanácsaihoz mindig jó ötletei vannak.

Részletek Tempfli Imre válaszcavaiból

[...] A szülőfalum nekem mindig csak adott: szülőket, testvéreket, rokonokat, barátokat, ismerősöket, tanárokat, hitet, ezeréves múltat. És amikor el is búcsúztam tőle 1973-ban, akkor is mindig éreztem, hogy rajtam van a szeme. De azt is tudom, hogy amikor majd hazajövök – mert haza fogok végleg jönni –, másutt mindenütt kilobban majd a nevem, de a szülőfalumnak mindig lesz mit mondania rólam, még odakinn is, a temetőben.

Nekem megadatott az, hogy a szülőfalumot szeressem és a szülőfalumért valamit tessek. Ez azért is történhetett így, mert én még olyan környezetben nőttem fel, amelyben a falu szeretete még nagybetűvel volt írva. Ezt a falut nem lehet nem szeretni. Ennek a falunak a múltját, a történetét, az embereit nem lehet nem szeretni. Ezen felül nekem az is megadatott, hogy Isten olyan körülmények közé helyezte, hogy valamit tudtam az én szülőfalumnak segíteni. Mert ha megvan a jóakarát, az Isten mindig megadja a lehetőséget és a körülményeket, hogy az ember szeresse szülőfaluját. Éppen ezért biztos, hogy közületek sokkal többen vannak azok, akik érdemesebbek erre a kitüntetésre, mint én, hiszen itt éltek és szerettek, anélkül, hogy esetleg valami nagy dolgot tudtak volna érte adni.

Befejezésül pedig arra kérlek titeket, hogy beszéljete a gyermekeiteknek és az unokáitoknak a faluról. Azért kell beszélni róla, mert ez a falu a gyökér. És azért, hogy a gyermekei ezer kilométer távolságból is megmaradjanak azoknak, akik azt annak köszönhetik, hogy a gyökerek jó mélyre nyúlnak. (Forrás: szatmar.ro és kaplony.blog. Fotó: Bajnai Botond)

A díszpolgári cím átadása nemcsak az ottani közösség életében jelentett fontos pillanatot, hanem a kitüntetést birtoklónak is. Az eseményt követő napokban Cziplé Hanna-Gerda ellátogatott a csendes Kaplonyba, interjú készített az ünnepelttel, beszélgetett vele a kitüntetéséről, missziós tapasztalatairól, útravalóiról és hivatásáról. A cikk a romkat.ro erdélyi katolikus hírportálon jelent meg. Az alábbiakban Tempfli Imre szavait, az interjúban elhangzott gondolatait idézzük.

Húséges maradtam. Önmagamhoz, Istenhez

Nem szeretném a többi kitüntetésemet alábecsülni vagy minősíteni, de valahogy mindig is úgy éreztem, hogy mások is megérdemelnék, mert talán sokkal többet tettek, mint én, s ugyanúgy megkaphatták volna. Amikor egy állami kitüntetést kaptam a magyar misszióban tett szolgálataimért, akkor azt mondtam, hogy még 67 másik magyar pap dolgozik ugyanígy, mindenki megérdemelné. Abban a pillanatban, amikor én átveszem a kitüntetést, az ő nevükben is veszem át, mert nem könnyű az ő életük sem.

Amikor az ember a szülőfalujától kap egy kitüntetést, akkor csakugyan mellbe vágja, mert nem tudja, hogy miért is kapja. Természetes, hogy az ember a szülőfaluját szereti, ahogy az is természetes, hogy a szülőfalujáért mindent megtesz, és most hirtelen ezért valamit kapni, az mellbevágó tud lenni. Fontos volt számomra, hogy kihangsúlyozhattam: én a szülőfalumnak köszönhetem, hogy az lettem, aki. Itt születtem, itt kaptam szép jó szülőket, szép gyermekkort, testvéreket, rokonokat, barátokat, nagyon jó tanárokat, tanítókat, ugyanakkor számomra az is szerencsés volt, hogy egy ilyen régi falu volt a szülőfalum, amit nem lehet nem szeretni. Ezer év történetét nem lehet csak úgy elfelejteni.

Hazafelé tartva az ember elgondolkodik azon, hogy mi lesz hogyha nem leszek. Mindenütt, ahol működtem vagy bármit is tettem, előbb-utóbb a nevem el fog tűnni, el fog veszni, viszont a szülőfalumnak még a halálozása után is van mondanivalója rólad. Valahol ott fog állni a neved, két évszám, s ez a hazafele menő embernek, mint például én, nagyon sokat jelent.

Az erő a szülőföldről jön

Épp azért, mert tudtam, hogy milyen fontos a szülőföldnek a szeretete, a 13 év lelkipásztori évem alatt mindig arra törekedtem, hogy ezt ki is hangsúlyozzam. Egyrészt mindig összevontam azokat, akik egy helyről származtak, mert jól tudtam, hogy gondolatvilágukban, kifejezéseikben ők egymáshoz tartoznak. Amikor ők beszélgetnek, akkor nekik nem kell tolmács. Másrészt a misszióban van egy bipolaritás, egy paradox dolog is: egyfelől tudni kell, ki honnan érkezik, másfelől pedig mindenki egyforma kell legyen, tehát ki kell alakítani egy úgynevezett MI-érzést, hogy a szatmári, az erdélyi, a délvidéki, a felvidéki, az anyaországi, mindenki jól érezze magát. Azért volt ez számomra könnyebb – a szülőföldre való visszanyúlás, visszautalás –, merthogy én nagyon szerettem, és azt akartam, hogy mindenki szeresse a szülőföldjét, mert a szülőföldről jön az erő. Ahhoz, hogy kint az ember megmaradjon annak, aki, azt a szülőföld iránti szeretete adja, a gyökér, ami otthon van.

Szerintem egy pap, egy jó pap mindig önmagát adja. Önmagamot adtam és mindenkit arra inspiráltam, ösztökéltem, hogy önmagukat adják. A lelkipásztorokadásban a legfontosabb tehát az, hogy minden hívő önmaga lehessen. Van ugyan egy közös fedél, cél: Isten szolgálata, de hogy ki hogyan jut el Istenhez, vagy ki hogyan gyakorolja a felebaráti szeretetet, nem tudom megfogalmazni. A titka az, hogy az ember ne csak tanítást adjon, hanem önmagát is, s az vonz.

Katáng Barátként a Facebook-on

Először hadd nevezem meg, hogy miért is választottam ezt a nevet: gyermekkorom óta a kedvenc virágom volt, nemcsak azért, mert szép kék színe van és egy legenda is azt őrzi, hogy ilyen kékszemű volt az a várkisasszony is, aki hazavárta a keresztes hadjáratból a szerelmét, hanem sokkal inkább azért, mert olyan igénytelen a virág és mindig olyan ütszelen van, ahol semmi más meg nem terem. Arra is gondoltam névválasztáskor, hogy én nem akarok semmi más lenni, csak egy ilyen ütszéli virág, s ha valakinek megtetszik vagy belenéz a „kék szemébe”, vagy olvas Katáng Barát történeteiből, akkor merítsen belőle. Hogy hogy jönnek ezek a gondolatok, magam sem tudom, van olyan, hogy szellemi, lelki pangás van az emberben, csíholja a témákat, szeretne valamit megírni, de egyszerűen nem jön. Máskor pedig nem tudod abbahagyni az írást, kényszerrel érzel, hogy írj. Érdekes módon nem annyira a világeseményekre reagál az ember, hanem inkább emberi magatartásokra, ami megfog. Elsősorban természetesen magamnak írok, szokták is kérdezni, hogy mire gondolkodok, amikor prédikációkra készülök. Mindig magamra gondolok, hogy amit én másnak mondanék, azt magamnak akarom elsősorban megfogalmazni. Így van az írásokkal is, amelyek elsősorban magamnak szólnak, legtöbbször a magam életéből, érzelmeiből indulok ki, aztán jól vagy rosszul, sikeresen vagy sikertelenül megfogalmazok pár gondolatot, igyekezve erkölcsi töltetet is valahogy belevinni. Tanító jellege is van, de nem elsősorban, mert ez magával vonz egy felsőbbrendűséget, hogy valaki mást tanítasz. Inkább úgy fogalmaznék, hogy a gondolataimat akarom megosztani, és az is lehet, hogy nem mindenki ért vele egyet. Legtöbb visszajelzés természetesen nagyon pozitív, az emberek, ha nem is tudják pontosan megfogalmazni, de magukra érznek, a maguk problémáira, és ez az, ami megfogja őket.

Sokszor nem is annyira vallásos erényekről van szó a szövegeimben, hanem általános, közös emberi témákról, amelyek hívőnek, hitetlennek, istenkeresőnek egyformán táplálékot adhatnak.

Tartsunk ki az úton, amelyen elindultunk

A hivatás Istennek az ajándéka, a papi hivatás különösen, de úgy gondolom, minden egyes emberi hivatás mögött Isten áll. Hív bennünket egy úton, amelyet nekünk szánt, a katolikus teológia szerint tehát minden ember számára kijelölte az utat, és az ember ha rátalál erre a hivatásra, akkor lesz boldog. Az ember leginkább úgy válik boldoggá, hogyha ehhez a hivatáshoz húséges marad. Húséges: olyan szó, amiben meg lehetne fogalmazni, miért fontos az, hogy az ember a hivatása mellett kitartson. Ha a húségesben kitart, akkor mindegy, milyen hivatása van, szerintem boldog lesz. A hivatások úgynevezett váltása a bizonytalanságra vall. Sokszor Isten száraz időszakokat küld ránk, hogy az ember még jobban magába szállhasson vagy reflektáljon. A nagyon hamari ítéletektől, útváltásoktól mindenkit nagyon hamar le tudnék beszélni, fontos az, hogy az ember kitarson amellelt, ami benne először megfogalmazódott. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy rögtön az első hivatás, amit választunk, az az Isten által akart dolog, az is lehet, hogy egy ilyen lelki szárazság által az Isten valami másra ébreszt rá bennünket, lehet, hogy valami mást szánt nekünk, de ezt emberi rövidlátásunkban nem látjuk. A lényeg, hogy mindig kitarjunk azon az úton, amelyen elindultunk, én legalábbis így nézek vissza a hivatásomra, és örülök, hogy húséges maradtam. Önmagamhoz, Istenhez. (Forrás: romkat.ro)

Gyermekeknek

Véget ért a nyári szünidő, becsengettek az iskolákban – elindult a tanév. Remélem, csodaszép élményekkel gazdagodtál a nyáron s az egész világot feje tetejére állító járványhelyzet ellenére még utazásra is volt lehetőség a szüleiddel.

Van egy franciaországi úti cél, amit nem csak nyáron érdemes felkeresni. Bár a tengerpart közelében található, mégsem a strand, a fürdőzés vagy a szórakozás miatt nevezetes. A szárazföldről jó egy kilométerre látható ez a kicsi sziget, amelyből egy gyönyörű épületegyüttes, a világhírű bencés apátság emelkedik ki. A legenda szerint Szent Aubert-nek, a terület püspökének 708-ban megjelent Szent Mihály arkangyal, és azt parancsolta, hogy a sziklán építsen kolostort. Ennek emléket őrzí a kolostor legmagasabb tornyán álló Mihály arkangyal-szobor. A sziget különlegessége, hogy az ár-apály váltakozásának megfelelően dagálykor szigetté, apálykor pedig, amikor a tenger vize visszahúzóódik, félszigetté alakul. Néhány éve már egy új, modern híd köti össze a szárazfölddel.

A FŐANGYAL SZIGETE

Mont-Saint-Michel – hiszen így hívják a világörökségi címmel is büszkélkedő szigetet – történelme nem csak a háborgó tenger miatt volt viharos: a középkorban a kolostort felgyújtották, a francia forradalom idején pedig bezárták és börtönné alakították

át. Többek között a nagy író, Victor Hugo kezdeményezésére kapta vissza eredeti rendeltetését a XIX. század második felében.

A Szent Mihály-hegy (így fordíthatjuk magyarrá Mont-Saint-Michel nevét) „névadóját”, a püspöki látomásban megjelent arkangyalt nemcsak Franciaország-

ban, hanem hazánkban, Magyarországon is nagy tisztelet övezte az évszázadok során. A „magyar tenger” partján, egy dombtetőn szintén áll egy Szent Mihálynak emelt kápolna. Az a negyven halász építette négyszáz évvel ezelőtt, akik a jeges, téli Balatonból menekültek meg – Szent Mihály segítségével. E hónap jeles napjai közül kiemelkedik Szent Mihály napja, szeptember 29-e. Ezt a napot hagyományosan a gazdasági év fordulójaként tartották számon az állattartók: a Szent György-napkor (április 24-én) legelőre hajtott állatokat ilyenkor hajtották vissza. Ekkor számoltatták el a pásztorokat, hogy megvan-e mindegyik, gondjaikra bízott jószág.

Akár Franciaországban, akár Magyarországon, vagy bárhol a nagyvilágban jársz, szinte mindenhol találkozhatasz Szent Mihály tiszteletével: ő a mennyei seregek vezére, az Istenhez hűséges angyalok legnagyobbika. Fordulj hozzá bátran Te is!

Kovács Péter

IMA SZENT MIHÁLY ARKANGYALHOZ

Szent Mihály arkangyal,
védelmezz minket a küzdelemben;
a sátán gonosz kísértései ellen
légy oltalmunk!

Esedezve kérjük:

„Parancsoljon neki az Isten!”
Te pedig, mennyei seregek vezére,
a sátánt és a többi gonosz szellemet,
akik a lelkek vesztére körüljárják a
világban,

Isten erejével taszítsd vissza
a kárhozat helyére!
Ámen.

KÉZFOGÁS HELYETT
In memoriam Gaál András (1936–2021)

Kezemben tartom a gyönyörű kötetet, és várom, hogy a lelkemből előbátorkodjanak azok az érzések, amelyeket személyesen szerettem volna elmondani Gaál András festőművésznek. Hittem, hogy lesz rá alkalom – nem így lett. Isten forgatókönyvében ez a fejezet nem szerepelt. Helyette maradt a fájdalmas belenyugvás: ami elrendeltetett már Ditróban, az beteljesedett Pannonhalmán!

Kezemben tartom a gyönyörű kötetet, az *Együtt a nyelv hazájában – Belonging Through Language* című kétnyelvű versgyűjteményt, amely nemcsak magyar nyelvünk összetartó erejét, a mindenkori poétikai értékeit mutatja be, hanem a műszak testvéri egymásra találásának is maradandó bizonyítéka. Ez utóbbi megállapításomat Gaál András festményei, a könyv borítóját képező *Harmónia* című alkotása és a lapok közé beépült festmények illusztrációi igazolják, amelyek együttesen és külön-külön is Erdélyt jelentik. Együttesen és külön-külön is minden ecsetvonás mögül népdalaink, népballadaink hangjait visszhangozzák – és együttesen megkülönböztetően is a költőink lelkéből feltörő verszenével azonosulnak. Nem harsányan, nem a felfoghatatlanság homályosságával, hanem a Kárpát-medencében hazára talált magyar nemzettel, a mindig volt – a máig meglévő – és a mindig lesz, kitephetetlen gyökereivel a havasok lábainál, néhol szédeltesen meredek oldalai megkapaszkodó magyar lélekkel.

Első látásra Gaál András művészi világa nyugalmat áraszt, biztonságot – legalábbis ezt nyilatkozta angol nyelvű ismerősöm, aki belelapozott a kötetbe, és alig vagy egyáltalán nem ismeri a MI világunkat, a Kárpát-medenceit. Beszélgetés közben talán megértette, hogy ez a művészi világ mennyire el is kápráztat változatosságával, sokszínűségével, szinte észrevétlenül a

személyesből az általánosba váltó szín- és formazuhataival.

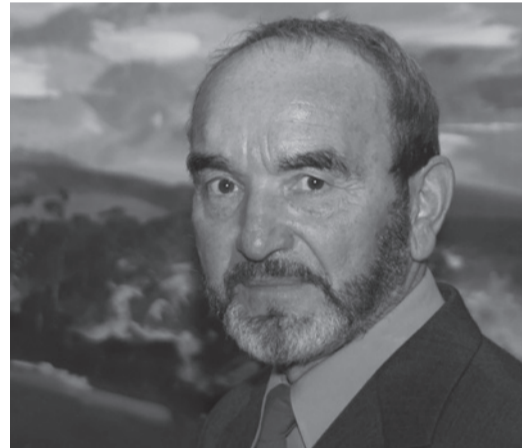
Valamikor a hetvenes években egy Nagy Imre-kiállításra vittem el tanulóim egy csoportját, majd a tárltnézést egy szabadtéri piknikezéssel fejeztük be. Mondhatni halótávolságra tőlünk egy művészcsoporthoz tagjaként láttam és hallottam „élőben” a nagy erdélyi művészcsoporthoz néhány tagját, köztük Gaál Andrást is. Rémlik, hogy valamiért nagyon figyeltek a szavára a többiek – de hát tanár is volt már akkor, mondandójának súlya lehetett. Ezt a zsongódi erdőszerű képet őriztem meg Gaál Andrásról és mellette álló feleségéről, Katalinról.

A volt-otthonról ilyen emlékmorzsák potyognak a messzire került ölébe – és időközben, ha szerencséje van, egy-egy nagy kortársi alkotás is elébe toppan. Torontóban néhai Nemes Dénes és Zia otthonában én toppantam egy hatalmas Gaál András-festmény elé: erdélyi látogatójunktól kapta ajándékba a székely házaspár, s ugyancsak meglepődtek, amikor a gyönyörű lakásuk falán látható alkotás elől sokáig nem tudtam elmozdulni. „Talán rokonod a festő?” – kérdezte az egyik vendég, akit kissé zavart az elfogultságom. Hirtelen nem jutott eszembe más, mint annyi, hogy „Igeen, azahogy szinte...”

Akkor is, azóta is Erdély, Székelyföld, Csíkszögöd – és a magas hegyekből kibuggyanó patakok hangja, hangulata – számomra imádságos üzenete – minden Gaál András-kép. Imádságos, biblikus mélységeket és magasságokat fognak össze ecsetvonásai, gondolati és eszmei egyensúlyuk kibillenthetetlen.

Amióta az az alig elképzelhető megtiszteltetés ért, hogy felajánlotta hat darab festményét kötetem illusztrálására, még inkább tudom: számára az alkotás nem könnyű, nemcsak belső feszültségeket levezető játék, hanem Teremtés. Isten ajándékának,

a tehetségnek, a zsenialitásnak az alázatos és halálosan komoly teljesítése. Akár a felszentelt papok küldetése.

Sajnálom, hogy nem foghattam kezét velem, amikor átvette az *Együtt a nyelv hazájában*, de erre az elmaradt kézfogásra majd talán valahol más szférákban sor kerül. Addig is tartsa tenyerén az Isten, idelent szerettei és művei megőrzik emlékét.

Sík Sándor *Székely pap* című versével búcsúzom Tőle. Isten nyugtasson, drága András!

Az arca ráncos, mint a csíki dombok.
A szeme, mint az erdőn az eperszem:
Melegít is és mosolyog is ejszen,
Ha a levelek hűséből kibontod,

De a homloka verejtékben ázik,
Mert harisnyásan, mint a többi székely,
A kurta nyárban ő is arat, csépel,
Szénát csinál látástól vakulásig.

Századok óta kullog fenekedve
Faluja körül a farkas, a medve,
De pásztor virraszt a plébánián:

Bástyaövezte kicsi templomának
Báránya közt még nem esett hiány,
Hála legyen a csíki Máriának!
(1941. augusztus)

Dancs Rózsa, Toronto

Búcsú falusfelemtől és díszpolgártársamtól

Akárhányszor belépek a ditrói Idősek Klubjának termeibe, mindig látom a falakon Gaál András állandó kiállítását, a háznak ajándékozott festményeit. Ha kezembe veszem a *Hittel a holnapért – Válogatott beszédek írások* (Kairosz Kiadó, Budapest, 2010) című könyvem, annak borítóján is láthatom ecsetje nyomát. Szívesen emlékszem vissza a Ditrói Napokon való találkozásainkra, és nagyon örülök annak, hogy a távolban is – ő Pannonhalmán, én Linzben – mindketten mindvégig meg tudtuk őrizni és ki tudtuk fejezni ragaszkodásunkat szülőfalunkhoz. Hálás vagyok a község önkormányzatának, hogy a díszpolgári címek odaítélésekor miránk is gondoltak. Mostantól ő nem lesz jelen otthoni ünnepségeinken, de hiszem, hogy ott fent továbbra is velünk tart.

Kedves András, Isten veled, nyugodjál békében!

Vencser László

(Gaál Andrástól szeptember 4-én búcsúznak el szerettei és tisztelői Pannonhalmán – szerk.)

ÉVFORDULÓK

1911. szeptember 11-én született
Lénárd Ödön
piarista szerzetes, tanár, költő,
a kommunizmus üldözöttje

„Az a szilárdság, mellyel megmaradtunk legelső állításaink mellett..., a lelkiismerete szerint eljáró ember hűsége elveihez.”

(Lénárd Ödön)

1916. szeptember 18-án született
Simándi József
operaénekes, főiskolai tanár,
Érdemes és Kiváló Művész

„A művész elsődrendű kötelessége jól sáfárkodni talentumával, hogy minél tovább szolgálhassa a közönséget.” „A művészet abszolút útján az jár, aki alázatos lélekkel szolgálja a zsenit!”

(Simándi József)

1883. szeptember 29-én született
Harsányi Lajos
költő, római katolikus pap

„Te vagy a Rendező s a Szerző. / Ragyogtasd fel gyönyörű orcád, / Hadd villanjon le a világra / Arcod tükréből a mennyország!”

(Harsányi Lajos: Könyörgés)

ÚTBAN HAZAFELÉ – KÉT KONTINENSEN KERESZTÜL

A könyv eredetileg tavaly, az Egyesült Államokban jelent meg, természetesen angolul, és komoly érdeklődést váltott ki, főleg azért, mert egy Magyarországról elszármazott bevándorló életrajzát tartalmazza, aki egyúttal a saját szemszögéből mutatja be az amerikai életformát. A szerző, Balogh Petres Judit 1933-ban, Hévízen – ahogy akkor mondták – jópolgári családban született, de már igencsak fiatalon, 12 éves korában szülőföldjének elhagyására kényszerült. Még kicsi volt, amikor szülei elváltak, ennek ellenére a felszínes kapcsolat megmaradt a felek között és így már – mint Balogh Petres Judit írja – kislánként lehetősége nyílt epés megjegyzésekkel bosszantani az új feleséget, amikor a nyári szünidő egy részét hűgával együtt apjánál töltötte. Erről az időszakról az amerikai olvasók számára írt kötetben igencsak részletesen ír, persze nem azért, hogy bakfisként megélt problémáit még jobban kibeszélje, hanem hogy az amerikaiakat közelebről megismertesse Magyarországgal, valamint a Kárpát-medence történelmével.

A nemrég megjelent magyar nyelvű kiadásban – amelyet Balogh Petres Judit maga fordított angolból – egyszerűen kihagyta azokat az adatokat, amelyekről

feltételezte, hogy a hazai olvasók számára közismertek, azonban még így is közel félezer oldalon sikerült csak megírnia életrajzát. De mindjárt hozzá kell tenni, hogy nemcsak a szerző közel kilenc évtizedet megélt múltja elevenedik meg az *Útban hazafelé* című könyv lapjain, hanem számos olyan esemény is, amely érinthetőlegesen befolyásolta az életét. Székesfehérvárott megélt a második világháború borzalma, az orosz katonák garázdálkodásait, és miután a várost néhány napra visszafoglalták a németek, anyja a menekülés mellett döntött. Akkor kezdődött a csaknem fél évszázadon át tartó emigrációja. Ennek kezdetén – saját példáját idézve – kitér a hontalanná vált magyar menekültek gyermekei számára önerőből létesített

tanintézetekre Németország és Ausztria nyugati övezeteiben. Nem titkolt büszkeséggel említi, hogy az onnan kikerült fiatalok egy része tudományos téren nemzetközi tekintélyre tett szert. A menekültek

tanintézetek között a leg-hosszabb életű a Nürnberg közelében lévő piciny falu, Kastl közép-kori várában létesült magyar gimnázium volt, amely csak a rendszerváltozás idején zárta be kapuit.

Balogh Petres Judit két főpillére építi könyvét. Ezek: rendíthetetlen istenhite, valamint mindent beárnyozó humora. A legnagyobb nehézségek közepette sem veszítette el hitét – és erőteljes részletes tanúságot is tesz könyvében.

Szerinte kétféle angyal létezik. Az egyik, amelyik állandóan velünk van, védelmez, istápol, bátorít és lelket önt belénk. Talán egy szülő, házastárs vagy jóbarát személyében van jelen, de mindig számíthatunk rá. A másik angyal időközönként, szinte váratlanul tűnik fel, akkor, amikor igen nagy bajban vagyunk. Segítő kezet nyújt, mellettünk áll a veszedelemben és aztán ismét eltűnik. Ilyen angyalok fogták a szerző kezét és tették lehetővé számára, hogy pedagógusként több nemzedéknek ne csak átadja az előírt tananyagot, hanem rávegye diákjait az önálló gondolkodásra és a problémák több szemszögéből való megközelítésére és így optimális megoldására is.

Könyvével Balogh Petres Judit szinte kézen fogja az olvasót, és végigvezeti azon a két kontinensen is, ahol évtizedeken át élt. És teszi mindezt úgy, hogy közben jóra, szépre, erkölcsökre is tanít, mert ez a lényéből árad. Az *Útban hazafelé* című kötet nemcsak izgalmas és lebilincselő olvasmány, hanem lelki ajándék is. (Balogh Petres Judit: *Útban hazafelé – Két kontinensen keresztül I.*, RGB Grafika Kft., Keszthely, 2021)

Vincze András

EL CAMINO – HÚSZ ÉV MÚLVA, SZENT IGNÁC ÚTJA

Tolvaly Ferenc új regénye szeptember 4-én jelenik meg

A legmélyebb válságból is van kiút – üzeni a regény főhőse, aki a pandémia alatt járta végig a Camino Ignacianót, vagyis Szent Ignác útját. A még kevesek által ismert spanyolországi zarándokúton egy lelkivezető tárja fel neki és három zarándoktársának az új élet reményét.

Az *El Camino – Az út* írója húsz évvel a Szent Jakab-út után ismét elindul, hogy megértse az elmúlt két évtized lélektörténetét és kihívásait. A baszkföldi Loyolából a katalóniai Manresáig vezető hatszáznegyven kilométeres utat választja, amelyen ötszáz évvel ezelőtt Loyolai Szent Ignác, a világ legnagyobb létszámú szerzetesrendjének alapítója megtért. A regénybeli utazás során, úgy tűnik, a lelkivezető Szent Ignác időtlen személyiségét ölti magára és így lelki fejlődésének egykori tapasztalatait is megosztja.

„Ha egyetlen célt követsz, mindennél fontosabb, hogy az útra figyelj. Mert az út tanít

meg arra, hogyan éri célba. Ha odafigyelsz, minden lépéssel gazdagabb leszel. Így van ez az életben is. Az úttól függ, hogy sikerül-e elérni céljaidat. Az út, amit választasz, és az, hogy hogyan járod” – üzeni a mű.

A teremtett és az épített környezet képeit az olvasó QR-kódok segítségével tekintheti meg, és így még inkább útítársa lehet a zarándokoknak.

Az *El Camino – Húsz év múlva, Szent Ignác útja* alapján készült forgatókönyvből az író 2020 nyarán, a pandémia alatt Spanyolországban forgatta a *Szent Ignác útja* című filmjét, amit a könyv megjelenésével egy időben vetítenek a hazai mozikban.

A Nemzeti Filmintézet által támogatott film zártkörű szakmai bemutatóját 2021. június 19-én Rómában tartották, a magyarországi közönség előtt a Magyar Mozgóképfesztiválon mutatkozott be. A *Szent Ignác útja – Camino Ignaciano* meghívást kapott a magyar filmek Los Angeles-i fesztiváljára, de a jezsuiták jubileumi évének legnagyobb ünnepén, Szent Ignác halálának július 31-ei évfordulóján a spanyolországi Manresában és Budapesten is zártkörű vetítéseken mutatták be.

A *Szent Ignác útja* hazai díszbemutatóját a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus előestéjén, szeptember 4-én, az Ars Sacra Fesztivál keretében tartják: az érdeklődők két nyelven, 17 órától magyarul, 19 órától angolul nézhetik meg a filmet az Uránia Nemzeti Filmszínházban. Az *El Camino – Húsz év múlva, Szent Ignác útja* című könyv bemutatóját ugyan ezen a napon rendezik. (Tolvaly Ferenc: *El Camino – Húsz év múlva, Szent Ignác útja*, Kortárs Kiadó, Budapest, 2021)

KIVÁLASZTVA NAGYRAHIVATOTTAN – ÉRTÉKTEREMTŐ, HIÁNYPÓTLÓ FILM

Igazi értékteremtő és értékmentő, múltfeltáró, hiánypótló vállalkozásként Tóth-Máthé Miklós *A nagyrahitott* című történelmi drámája alapján készült színházi előadás filmes adaptációját mutatták be nagy sikerrel a *Bakócz 500* emléknapon Esztergomban. A főszereplő Horányi László színművész, a tévés változat rendezője Katona Szabolcs.

Bakócz Tamás Esztergom életében és a magyar történelemben az a személy, aki kivételes életpályát és olyan szellemi örökséget hagyott maga után, amelyre méltán lehet büszke egy település és egy ország. A halálának félezredik évfordulója alkalmából 2021. június 5-én rendezett *Bakócz 500* emléknapi és filmbemutató rangos vendégekkel, előadókkal várokozson felül elérte azt a célját, amely az Esztergomi Várszínház megalakulása óta minden évadot jellemez: elkötelezettség a nemzeti, valamint egyetemes keresztény értékek, a magyar kultúra iránt. A megemlékezés rangját, jelentőségét emelte, hogy Erdő Péter bíboros nyitotta meg az eseményt s tartott történelmi igényességű köszöntőt. Ugyancsak magas szinten képviseltette magát az országos politika, a város és a térség is az eseményen. Hernádi Ádám, Esztergom polgármestere, Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára méltatta Bakócz Tamás pályafutását, majd Horváth Richárd történész, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont főmunkatársa, valamint Török Csaba, a Főszékesegyházi Kincstár igazgatója tartott előadást és Szakonyi Károly beszélt Tóth-Máthé Miklósról, *A nagyrahitott* című mű írójáról.

Az Árkosi Árpád rendezte színházi előadást – amelyet az Esztergomi Várszínház és a Zanotta-Art Kulturális és Művészeti Egye-

sület állított közösen színpadra – sok helyen játszották már sikerrel az országban és határon túlra is eljutott az elmúlt esztendőben.

Az Esztergomi Várszínházban az időközben elhunyt szerző is részt vett a helyi ősbemutatón. A darab új megvilágításba helyezi Bakócz Tamás és Dózsa György tisztázatlan történelmi szerepét az 1514-es tragédiában. A mű feszegeti az országon belüli széthúzás kérdését, a mindenkori nehéz történelmi helyzetben az összefogás jelentőségét.

Bakócz Tamás jobbágyi származású emberként, egy erdői kerégyártó ember

fiaként kezdte meg tanulmányait. Iskolázottságának, tehetségének, képességeinek, elhivatottságának, egyházi szolgálatának köszönhetően pap, bíboros, püspök, majd esztergomi érsek lett. Nagyon kevesen múlt, hogy 1513-ban II. Gyula után ő legyen a pápa. Halálának 500. évfordulója alkalmából az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával a róla szóló színházi előadásból forgattak filmet. Az adaptációban játszik többek között Kortvélyessy Zsolt, Ivaskovics Viktor, Fekete Réka Thália. Olyan történelmi és autentikus helyszíneken forgott a kamera, mint az esztergomi vár, a bazilika Bakócz-kápolnája és a reneszánsz udvar.

A színházi előadásból készült film a helyszínek építészeti értékeit, légkörét, legendáit, mítoszát remekül használva hatásosan, erős dialógusokkal, hiteles színészi játékokkal mutatja be Bakócz Tamás lelki harcait, gondolatait a történelem viharaiban. A megjelenő szereplők párbeszédei közben kirajzolódik egy igazán nagy formátumú személyiség, akinek tenni akarása, kivételes akaraterje, hazaszeretete, Istenbe vetett hite példaértékű és ma is követendő. Bakócz Tamás nagyra vágyása, hiúsága, küldetésstudata, uralkodók

mellett elfoglalt pozíciója, történelmi helyzete, jelentős vagyona soha nem tudta eltéríteni attól, hogy kiválasztva nagyot alkosson, szolgálja az embereket, a népet, az országot, a hazát. A főpap és politikus Esztergom életében mély nyomot hagyott. A győri, majd egri püspöki szék után a városban szolgált. Építkezett, könyvtárat hozott létre, felkarolta az egyházi művészeti életet.

A nagyrahitott film rendezői erénye, hogy remek dramaturgiával, közeli képekkel, precíz váltásokkal, vágásokkal erősíti a mély tartalmú, erős hatású, kiemelkedően megírt dialógusokat. A színházi előadást így megemeli a filmes világba, amikor a színész személyisége, szuggesztív játéka, karizmája további energiával tölti meg a történetet. Ehhez szükség volt kiemelkedő filmes tapasztalatokkal is rendelkező főszereplőre. Horányi László nem játssza, alakítja, formálja a figurát, hanem együtt él, létezik, lélegzik Bakócz Tamással ebben a szerepben. Nem pátoszosan merev szobrot emel játékaival a hősnek, hanem lehozza emberként a földre, a talajra, a kövek közé, ahonnan a főpap mindig csak felfelé, az ég felé nézhetett a vívódásai közben. Belső utazásként lelkéből egy darab lesz ez a szerep.

A lokális tartalom és erő, a történelem forrágának más szemléletből való megismerése, hatásainak újragondolása, feldolgozása, helye a történelmi művekben, egy nagyformátumú példakép ábrázolása, eddig ismeretlen fényfókuszba helyezése filmen is bizonyította: *A nagyrahitott* ma aktuális üzenettel bír egy város, térség és ország számára. Kiválasztottan, esztergomi szívvel.

(Sajátközlémény)

ÁLDUNK, ISTEN JÓ SZOLGÁJA, JÓZSEF, ÉLETNEK PÉLDÁJA! (7.)

Sorozatunk hetedik részében Tamás József, a Gyulafehérvári Főegyházmegye nyugalmazott segédpüspöke mutatja be védőszentjével való kapcsolatát és a csíkszeredai Segédpüspöki Hivatal Szent József-kápolnáját

A Ferenc szentatyánk által meghirdetett Szent Józsefnek szentelt év alkalmával felkérést kaptam arra, hogy a védőszentemmel való kapcsolatomról írjak. Örömmel teszem, hisz' nagyon szeretem Őt.

Szent József nevét kaptam a keresztség szentségében, annak ellenére, hogy a családban az volt a szokás, hogy mindenik gyermek annak a szentnek a nevét kapja, akinek napján született vagy a születés napjához legközelebbi szentét. A Márton nevet kellett volna hogy kapjam, hisz' november 12-én születtem. Mivel a rokonságban már több Márton nevű is volt, szüleim úgy döntöttek, hogy József legyen a nevem. Persze Szent Mártonról sem feledkeztem meg: a bérmanem Márton lett.

Érdekes, hogy sok olyan emberrel találkoztam, aki nem szerette a keresztségben kapott nevét, azért, mert nem ő választhatta. Én nagyon örvelek, hogy ezt a nevet kaptam, több indok miatt is.

Nagyon tetszett már gyermekkoromban egyiptomi József története. Ő az első, aki a Biblia szerint ezt a nevet viselte. A szentírásban különben 256-szor fordul elő a József név, ebből 221-szer az Ószövetségben, 35-ször az Újszövetségben.

Egyiptomi Józseffel kapcsolatban s az ő történetében nem annyira az tetszik, ami velem történt, az, hogy apjának kedvence volt, hogy testvérei irigykedtek rá, idegeneknek eladták, hanem az, ahogyan ő visel-

kedett. Hogy mindenek ellenére is akkor, amikor a hét szűk esztendőben az ő testvérei is elmentek Egyiptomba, hogy élelmet vásároljanak, ő nagy szeretettel fogadta, s amikor feltárta előttük kilétét, akkor így nyilatkozott: *József vagyok, a ti testvéretek.* XXIII. Szent János pápa, akinek keresztnéve szintén József volt, pápává választásakor mondott beszédét éppen ezekkel a szavakkal kezdte. Püspökké szentelésemkor, 24 évvel ezelőtt a beszédemben én is idéztem e szavakat, mert ebben a kijelentésben benne van az, amit Jézus elvár az ő küldötteitől: *„Tudjátok, hogy azok, akiket a világ urainak tartanak, zsarnokoskodnak a népeken, a hatalmasok pedig önkényüket éreztetik velük, köztetek azonban ne így legyen, hanem aki nagyobb akar lenni, legyen szolgátok”* (Mt 20,25–27). Nemcsak nevem szerint, de a valóságban is szerettem volna testvér lenni. Erre ösztönöz engem a név.

Nagyon tetszik aztán az, amit e név kifejez. Tudjuk jól, hogy a zsidó népnél nem találomra adták a neveket. A neveknek jelentőségük volt. *Nomen est omen* – a név előjel.

A Teremtés könyve elmondja, hogy Jákobnak Ráchel nevű feleségétől nem volt gyermeke, de Isten megemlékezett róla, meghallgatta kérését, elvette gyalázatát, ezért gyermekét Józsefnek nevezte el és közben azt mondta: *„Az Úr adjon még egy fiút hozzá.”* A József név héberül azt jelenti: *„hózzá ad”*, vagy más megfogalmazásban *„Isten gyarapítson”*. Jákob és Ráchel azt kívánta, hogy Isten gyarapítsa a családot, a sok gyermek ugyanis Isten áldásának volt a jele – persze benne van az is, hogy nemcsak számban, hanem általuk anyagiakban, szellemiekben és erkölcsi javakban is. Isten József által s a melléje adott testvér, Benjamin által ezt is megtette.

Szeretném, ha életem, szerény munkám áldására lenne népünknek. Ez a név erről beszél nekem és erre sarkall.

Szeretem ezt a nevet, mert nagyon imponál nekem Szent Józsefnek, Jézus nevelőatyjának a magatartása. Nem sokat jegyzett fel róla a Szentírás. Csak a gyermekéskor történetében találkozunk vele. A 12 éves Jézus történetében még szerepel, majd eltűnik alakja. A legszebb dolog, amit elmond róla az evangélium, az, hogy *„igaz ember volt”*. Ezt a jelzőt kevés bibliai szereplő kapta meg, mint Ábrahám, Mózes és egynéhány próféta.

Jézus különleges küldetésének tanúja volt Máriával együtt. Ők ketten hordozták és gondozták Isten titkát, anélkül, hogy világosan tudták volna, miről is van szó. De szívükbe vésték mindazt, amit láttak, hallottak és így lettek Jézus első tanítványai. József nem tett semmi rendkívülit, csak azt tette, amit tennie kellett. Ha az Úr úgy akarta, magához vette Máriát, aki gyermeket várt, de aki nem tőle volt. Ha mentenie kellett a gyermeket, akkor fogta és menekült vele Egyiptomba. Ha keresnie kellett az elveszettnek hitt gyermeket, akkor zúgolódás nélkül tette. Ez a magatartás imponál nekem, ebben tartom őt példaképnek.

Hosszú évek-évtizedek óta mindennap elimádkozom a Szent József-litániát, kérve az ő segítségét, hogy tudjam én is megvalósítani, amit Isten elvár tőlem.

Szent Józseffel való kapcsolatomban gondviselészerűnek találok, hogy püspökké szentelésem után, amikor az érsek úrral úgy döntöttünk, hogy Csíkszeredában „verjem fel sátramát”, akkor éppen egy olyan épületben kaptam szállást, amely eredetileg papi otthonnak épült és amelynek kápolnáját Szent József tiszteletére szentelték. A '80-as években (1985-ben) kezdődött

ennek az otthonnak az építése és 1990-ben fejeződött be. A nyolc éve elhunyt Borbély Gábor felcsiki főesperes-plébános építtette. A házból végül nem lett papi otthon, mert a rendszerváltozás nyomán katolikus iskoláink is újraéledhettek, itt Csíkszeredában is beindult a Segítő Mária Gimnázium és az akkori főpásztor, Bálint Lajos érsek ezt az épületet ideiglenesen bentlakásnak foglalta

le. 1997 tavaszáig bentlakásként is működött, 1997 őszétől pedig Segédpüspöki Hivatalnak adott helyett a nyugdíjba vonulásomig. Jelenleg is mint nyugdíjas benne élek.

Ennek az épületnek a kápolnája nagyon népszerűvé vált, főleg az idősek és a lelkeségi csoportok számára. Nekem külön öröm, hogy a szentmisémet hétköznapokon reggel fél 8-tól, vasárnap pedig reggel fél 9-től itt mutathatom be.

A kápolna modern, szép világos, a szentélyi részben székely-magyar népi motívumokkal díszített faragású fabútorzattal. Az ambó jobb oldalánál a falon van a feszület, amelynek közelében, jobb oldalán a Boldogságos Szűz Mária szobra áll. Szent József alakját Xantus Géza, Csíkszeredában élő művész festménye tárja elénk. A munkás Szent Józsefet örökítette meg rajta, aki a gyalupad mellett szerszámaival áll. De van egy kis gipszszobor is, Szent Józsefet úgy ábrázolja, mint akinek karján ott van a kis Jézus. Ez a kápolna állandóan ösztönöz arra, hogy védőszentem példája nyomán én is tegyem azt, amit Isten elvár tőlem.

Úgy gondolom, hogy nemcsak nekem, de sokak számára is sokatmondó lehet ez a név és az a példa, amit Szent József közvetít.

Szent József járjon közben mindannyiunkért és segítsen mindannyiunkat!

Tamás József
ny. segédpüspök, Csíkszereda

A LEGBÁTRABB FALU EMLÉKEZETT ÉS ÜNNEPELT

Hetvenhárom év után turistaút nyílt Kercaszomor és a muravidéki Szerdahely között

Kercaszomor a Nyugat-dunántúli régióban, Vas megye déli részén, az őrszentpéteri kistérségben található. Az alig kétszázötven lakosú község a Kerca patak völgyében húzódik öt kilométer hosszan, 1287 hektár területen. A Történelmi Őrséghez tartozó Kerca és Szomoróc 1942-es egyesítésével jött létre a mai település. Mindkét falu lakói az első királyaink által az országhatár védelmével megbízott örök utódai. Ezt a hagyományt még a XX. században is őrizték: egyedül a Kárpát-medence községei közül fegyverrel szálltak szembe a betolakodókkal. Bátor tettüket a Magyar Országgyűlés törvénybe iktatta, a településnek a „*Comunitas Fortissima*” – *Legbátrabb Falu* címet adományozva.

A szomoróci felkelés 101. évfordulója alkalmából tartott idei kétnapos megemlékezés- és ünneppsorozat Kercaszomoron a *Comunitas Fortissima*-emlékműnél kezdődött 2021. július 31-én, szombaton délelőtt. V. Németh Zsolt parlamenti képviselő, a kiemelkedő nemzeti értékek felügyeletéért felelős miniszteri biztos ünnepi beszéde után a jelenlévők – köztük Balassagyarmat, a Legbátrabb Város küldöttsége – elhelyezték az emlékműnél koszorúikat, majd Kapornaky Sándor polgármester szólt a történelmi hagyományok őrzésének kercaszomori terveiről. A település első embere egyúttal megnyitotta az Őrzők öröme-turistaútát.

A keleti és nyugati birodalmak küzdelmei miatt 73 évig nem volt átjárható köz- és gyalogút a két szomszédos település, Kercaszomor és a szlovéniai Szerdahely között. Lakói most már újra hatalmas kerülő nélkül gyalogolhatnak át egymáshoz, rokonaikhoz. A szerdahelyi Antal Ferenc Művelődési Egyesület és a magyarországi Fortissimi (Legbátrabbak) Alapítványa a több mint száz éve országhatárral elválasztott községek

között a Közös Századok Programja keretében készítettet jelzett turistaútát. Az út elkészítését, a két község lakóinak határtalanulkozóját a Kárpát-medencei összehangolt szervezés jegyében a Nemzeti Együttműködési Alap támogatja.

A 2021. július 31-én megnyíló, Kercaszomort és a muravidéki Szerdahelyt 73 évnyi elzártság után ismét összekötő utat járták végig a megemlékezők a szomoróci emlékműtől a Pusztatemetőn át a szerdahelyi Faluotthonig a turistajelzés szerint.

A gyaloglás azonban nem volt folyamatos, útjukat a megemlékezők egy ponton megszakították.

Az évezreden át együtt élő szomoróciaknak, kercaiaknak és szerdahelyieknek az Árpád-dinasztia kora óta közös szakraális terük, templomuk állt a mai Pusztatemető helyén. Az Őrség legrégebbi keresztény helyén, Szentviszlón, a Szent Vencel-templom maradványai fölött (Szentviszló a török pusztításig magyar település volt a ma Pusztatemetőnek nevezett területen) július 31-én emlékoszlopot avattak, hogy az emlékeztesse az arra járókat a hitközösségre.

A történelmi találkozás résztvevői éppen délre érkeztek meg az erdő közepén álló emlékoszlop köré és a déli harangszót egy rádiókészülékből hallgatták meg. Volt ám meglepetés, amikor a rádióból ezek a szavak hangoztak: *„Ma délből a szlovéniai szerdahelyi református imaház harangjai szólnak a Kossuth Rádióban...”*

A harangszó után Dóka Ferenc őrszentpéteri katolikus plébános és Jurij Štravs felsőszentbenedeki (Kančevci) kapucinus szerzetes, Oszváth Imre kercaszomori és Bódis Tamás szentlászlói (Motvarjevci) református lelkész, valamint Kollerné Loós Zsuzsanna őrségi és Andrejek Mitja muravidéki (Križevci, Domanjsevci) evangélikus

lelkész megáldotta és megkoszorúzta az új emlékoszlopot, majd Orbán Róbert helytörténész, Kercaszomor díszpolgára, a Fortissimi Alapítvány kurátora ismertette a templomos hely történetét.

Innen a megemlékezők az új határkapu felé folytatták útjukat, azon áthaladva pedig 13 órára megérkeztek Szerdahelyre (Središče) a Faluotthonba (Vaški dom). Ott a vendégeket Vugrinec Zsuzsi, a maráci Ma-

gyar Nemzeti Öngazgatási Közösség elnöke és Sánca Szilvia, az Antal Ferenc Művelődési Egyesület elnöke fogadta. A magyar és a szlovén himnusz eléneklése, illetve a köszöntök elhangzása után Tornoy Jázmin diáklány, a három évvel ezelőtti Kapornaky Gyula Versmondó Verseny egyik nyertese elszavalta a névadó kercaszomori költő *Jó napot, Őrség* című versét, majd a jelenlévők elénekeltek közösen a *Nélküled* című, himnuszra írt Ismerős Arcok-dalt, benne a jól ismert és mélyen a szívekbe égett, *Egy vérből valók vagyunk* szavakkal. Az ünnepséget a helyi Antal Ferenc Művelődési Egyesület által szervezett állófogadással zárult.

Aznap (július 31-én, szombaton) este a program Kercaszomoron a Takács Csálá-

di Zenekar fellépésével, azután pedig az őrségi Előretolt Helyőrség rockzenekar bemutatkozó koncertjével folytatódott. Mindeközben a Faluházban még meg lehetett tekinteni a Fortissimi Alapítvány 2020. február 9-én nyílt centenáriumi kiállítását az 1920. évi szomoróci felkelés hőseiről.

Az emlékünnepe második napján, 2021. augusztus 1-jén, vasárnap délelőtt ünnepi istentiszteleten vettek részt a helyi gyülekezet tagjai, vendégeikkel együtt a kercaszomori református templomban. S ha valaki azt gondolta volna, hogy a meglepetések sora nem folytatódik tovább, hát tévedett: 11.58-kor ismét előkeült az előző napi rádiókészülék, az Úrvacsoraosztáshoz előkészített terített asztal körülálló gyülekezeti tagok pedig nem mást hallhattak a rádióból, mint ezt: *„Ma délből a kercaszomori református harangláb harangja szól a Kossuth Rádióban...”* Leírhatatlanul különös érzés volt abban a templomban állni, amelyikből a Kossuth Rádió a déli harangszót közvetítette! Az ott lévők még inkább emelt lélekkel járultak az Úrvacsorához, hallgatták lelkészüket szavait, énekeltek el a magyar himnuszt, majd tértek be az istenházból a Faluházba, Okos Márton, a Báthory-Bem Hagymányörző Egyesület elnökének *Szent Márton szülőhelyétől Márton Áron szülőhelyéig* című fotókiállításának megnyitójára, amellyel a Kercaszomor Község Önkormányzata, a szerdahelyi Antal Ferenc Művelődési Egyesület és a Fortissimi (Legbátrabbak) Alapítványa által szervezett ünnepségsorozat lezárult.

De a költő szavai tovább visszahangoznak a szívekben: *„– Jó napot, szép őrségi nyár! / Erdőben kakukk rikkant már; / s hajnalban füttyent a rigó: / maradj csodásan virító!”*

Varga Gabriella

MAGYAR SZENTMISÉK AZ EURÓPAI DIASZPÓRÁBAN

ANGLIA

London: Hungarian R.C. Chaplaincy / Szent István Ház, Ft. Csicsó János főlelkész; W5 4EA London, 62 Little Ealing Lane; Tel./Fax: +44-20/8566-0271; E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com; Web: www.szentistvanhaz.org és www.facebook.com/szentistvanhaz.london. Szentmise minden hónap 1. és 3. vasárnapján 11.30-kor. További misézőhelyek: Bristol, Cambridge, Luton, Manchester, South Croydon.

AUSZTRIA

Bécs: Wiener Ungarische Katholische Gemeinde / Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész; A-1070 Wien, Döblergasse 2/30b; Tel.: +43-1/526-4972; E-mail: bmke@katolikus.at; Web: www.katolikus.at és www.facebook.com/KMEMWien. Új, ideiglenes szentmishelyszín: Am Tabor-plébánia, 1020 Wien, Alliiertenstr. 2. További misézőhelyek: Baden, Leesdorfer Hauptstr. 74., minden hónap második vasárnapján 16.30-kor és Bécsújhely, Szent Katalin-kápolna, Domplatz 1., minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor.

Collegium Pázmáneum: Ft. Varga János rektor; A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14; Tel.: +43-1/319-1403; E-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com; Web: www.pazmaneum.katolikus.hu. Előesti szentmise szombatoként 17.00-kor.

Burgenland, Kismarton: Vikariat für ungarische Belange, Ft. Pál László, Diözese Eisenstadt; A-7000 Eisenstadt, St. Rochus-Straße 21; Tel.: +40/676-880-708-346, +40/2682-777-346; E-mail: laszlo.pal@martinus.at; Web: www.martinus.at. Szentmise hónap 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, A-7000 Eisenstadt, Josef Haydngasse 31.

Burgenland, Alsóór: Katholische Pfarramt, Ft. Gáspár Adalbert; A-7501 Unterwart 226; Tel.: +43-33/523-4108; vasárnaponként 9.45-kor.

Burgenland, Felsőór: Ft. Gáspár Adalbert; A-7400 Oberwart, Stenamangerstraße 13; vasárnaponként 8.30-kor.

Burgenland, Felsőpulya: Ft. Lehrner Hannes; A-7350 Oberpullendorf, Hauptstr. 66; hónap 1. vasárnapján 8.45-kor.

Burgenland, Középpulya: Ft. Ghinari Johann; A-7350 Mittelpullendorf, Ungargasse 62; hónap 1. és 3. vasárnapján 18/19 órakor.

Graz: Msgr. Molnár Ottó; Tel.: +43-316/6821-2421; E-mail: otto.molnar@laposte.net. Ft. Holló István; Tel.: +43-676/8742-6711; E-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at. Szentmise minden vasárnap 17.00-kor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Innsbrucki Magyar Katolikus Egyházközség, Magyar Ház, A-6020 Innsbruck, Richard Wagner Str. 3., Facebook: www.facebook.com/Innsbrucki-Magyar-Katolikus-Egyházközség-1270405526418632/. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján. Érdeklődni: Schenk Angyalka világi elnök, Tel.: +43-699-1151-6190; E-mail: djas@inode.at.

Linz/Wels: Ungarnseelsorgezentrum der Diözese Linz, Ft. Szabó Ernő; A-4600 Wels, Herrenstr. 2.; Tel.: +43-732/341-175; E-mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at. Miséhelyszínek: Linz, Guter Hirte (Jó Pásztor-) templom, Am Steinbüchel 31, A-4030 Linz, minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján és Wels, St. Stephan/Lichtenegg (Szent István-) templom, Königsederstr. 20, A-4600 Wels, minden hónap 2. és 4. vasárnapján.

Klagenfurt: Kapuziner Kirche; A-9020 Klagenfurt, Waaggasse 15., szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az orsolyita templomban, A-5061 Salzburg, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: +43-699/8172-1232.

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, P. Havas István Sch.P.; 1050 Bruxelles, rue de l'Arbre Bénit 123; Tel.: +32-2/64-96-188, mobil: +32-487/614-063; E-mail: havas.istvan@piarista.hu; aumonierdesetrangers@skynet.be; Web: www.bmkk.be. Szentmise minden vasárnap 10.30-kor és 18.00-kor, 123 rue de l'Arbre Bénit, 1050 Ixelles és Église Sainte-Famille, Place de la Sainte-Famille, 1200 Woluw-Saint-Lambert. További misézőhelyek: Leuven; Liège, Abbaye Paix Notre-Dame des Soeurs Bénédicteines, 54 boulevard d'Avroy, 4000 Liège, havonta egy alkalommal (szombat, 15 órakor) a Bencés Nővérek templomában.

CSEHORSZÁG

Prága: Prágai Magyar Katolikus Plébánia, Ft. Balga Zoltán; Telefon: +420-734-688-656; E-mail: info@katolikus.cz; Web: www.katolikus.cz és www.facebook.com/Prágai-Magyar-Katolikus-Plébánia-1769510549979963/. Miséhelyszín: Belvárosi Szent Henrik Templom, 110 00 Prága 1., Jindřiska 30.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise / Párizsi Magyar Katolikus Misszió; F-75010 Paris, 42, rue Albert Thomas; Tel.: +33-1/42-086-170; E-mail: missioncatholique@orange.fr; Web: www.magyarmisszio.info és www.facebook.com/Parizsi.Magyar.Katolikus.Misszio.

HOLLANDIA

Hollandiai Magyar Római Katolikus Egyházközségi Tanács; E-mail: hagai.magyar.katolikusok@gmail.com; Web: http://fritsvangaans.wix.com/ekt-den-haag és www.facebook.com/EKT-hollandiai-magyar-katolikusok-119459806451156.

Amszterdam: Obrechtkerk, Obrechtstraat 30. NL-1071 KM Amszterdam.

Eindhoven: Sint Joriskerk, Sint Jorislaan 51, NL-5614 AA Eindhoven.

Hága: Hágai Magyar Katolikusok, Onbevekt Hart van Maria Kerk (Marlotkerk); NL-2594 CK Den Haag, Bloklandenplein 15. Facebook: www.facebook.com/HagaiMagyarKatolikusok.

Helmond: Pauluskerk, Paulus Potterstraat 2., NL-5702 CW Helmond.

Vianen: Vianeni Magyar Otthon, Panoven 17A, NL-4133 NG Langeweg, 145. sz. házzal szemben van a bejárat.

Wassenaar: Sint Jozefkerk, Van Cranenburchlaan 31. NL-2241 PJ Wassenaar (Parklaan 28 (kerk) / van Cranenburchlaan 31 (Pastorie); Tel.: 070-511-4262; E-mail: secretariaat@sint-jozefwassenaar.nl.

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

LUXEMBURG

Ft. Lukács József és Havas István Sch.P., 8032 Strassen, 2 place des Martyrs. Havonta egy alkalommal.

MÁLTA

Naxxar, Santwarju Gesu Hniena Divina-templom. Évente háromszor van magyar szentmise (vasárnap 17.30-kor).

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission / Augsburgi Szent László Magyar Katolikus Misszió, Ft. Csibi Sándor; D-86152 Augsburg, Henisiusstr. 1.; Tel.: +49-821/3166-8960 vagy +49-821/3166-8961; E-mail: iroda@augmis.de; Web: www.augmis.de, www.augsburgimisszio.de, augsburgi-katolikusok.de. Misézőhelyek: Augsburg, St. MAX-templom, Franziskanergasse. 4.; D-87437 Kempten, St. Mang, Mariä Himmelfahrt-templom, Friedrich-Ebertstr. 1., Neuburg an der Donau.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Stemper Ferenc lisbergi plébános és Dankó István atya (Amberg). Szentmisék: Caritas Seniorenheim St. Josef-kápolnája, Giesbertstr. 65., Nürnberg, kéthetente. A járványhelyzet miatt a vasárnapi szentmisék helyszíne megváltozott. Az új helyszín: Heiligste Dreifaltigkeit-plébánia-templom, D-90473 Nürnberg, Giesbertsstr. 75. Érdeklődni lehet: Dr. Lipecz József, tel.: +49-911/426-703

Freiburgi érsekség: Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator; D-68723 Plankstadt, Schwetzingen Str. 32. Havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Ungarische Katholische Mission, Ft; D-20535 Hamburg, Bürgerweide 35; Tel.: +49-40/250-7783. Misézőhelyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen.

Kölni Főegyházmegye, Esseni és Aacheni egyházmegyek: Katholische Ungarische Gemeinde im Erzbistum Köln / A Kölni Érsekség Római Katolikus Magyar Lelkészsege, Ft. Lukács József; D-50676 Köln, Am Rinckenpfuhl 10; Tel.: +49-221/3377-8517; E-mail: info@ungarnzentrum.de és ungarzentrum.koeln@gmail.com; Web: www.ungarnzentrum.de és www.facebook.com/Ungarische.Gemeinde. További misézőhelyek: Bergisch-Gladbach, Bonn, Duisburg, Düsseldorf, Essen, Herzogenrath, Köln, Köln, Wuppertal.

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye: Katholische Ungarische Gemeinde / Szent Erzsébet Magyar Katolikus Egyházközség Frankfurt, Ft. Belényesi József, D-61440 Oberursel, Altenhöferweg 61; Telefon: +49/0175-2562-688; E-mail: pfarrbuero@erzsebet-frankfurt.de; Web: www.magyar-katolikusok-frankfurt.de; Facebook: www.facebook.com/MagyarKatolikusEgyhazkozseg. Misézőhelyek: Frankfurt am Main, Darmstadt-Griesheim, Gießen, Mainz és Wiesbaden-Delkenheim.

München-Freisingi Főegyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merka János; D-81925 München, Oberföhringer Str. 40.; Tel.: +49-89/2137-4230 (Titkárság: Varga Katalin titkárnő) és +49-89-2137-4233 (Lukács Tibor lelkipásztori munkatárs); Fax: +49-89/2137-4234; E-mail: info@ungarische-mission.de, Ungarische-Gemeinde.muenchen@eomuc.de; Web: www.ungarische-mission.de. Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános. Misézőhelyek: München, Rosenheim, Erding, Landshut, Bad Tölz, Waldkraiburg.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Münster Magyar Katolikus Misszió / Münsteri, Osnabrücki és Paderborni Egyházmegyek magyar közösségei, Ft. Simon Péter; D-48157 Münster, Middelfeld 24; Tel.: +49-251/932-57-288; E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de; Web: sites.google.com/view/ungarisch és www.facebook.com/ungmis. Misézőhelyek: Bielefeld, Bocholt, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück.

Passau Egyházmegye: Ungarische Mission Passau / Passau Magyar Misszió, Ft. Kovács János; D-84375 Kirchdorf am Inn; D-94036 Passau, Breslauer Str. 2.; Tel.: +49-85/712-332; E-mail: info@magyar-missio-passau.de. sites.google.com/site/magyarmissiopassau és www.facebook.com/magyarmissio.passau.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Ungarische Katholische Gemeinde / Szent Gellért Magyar Katolikus Egyházközség, Ft. Merlás Tibor; D-70186 Stuttgart, Albert-Schäffle Str. 30.; Tel.: +49-711/236-9190, fax: +49-711/236-7393; E-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de, mtibor1960@gmail.com; Web: www.stuttgarti-katolikusok.de és www.facebook.com/stuttgarti.katolikusok; D-89073 Ulm, Walfischgasse 17.; Tel.: +49-731/3996-6306, mobil: +49-1575-370-1412. Misézőhelyek: Balingen-Frommern, Biberach an der Riss, Böblingen, Eisingen, Friedrichshafen-Berg, Heidenheim an der Brenz, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg-Hoheneck, Munderkingen, Reutlingen-Orschel-Hagen, Schwäbisch-Gmünd, Stuttgart, Ulm, Tuttingen, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye: Ft. Dr. Koncsik Endre; D-97070 Würzburg, Domerschulstr. 2.; Tel.: +49-931/3866-2530, fax: +49-931/3866-2599.

NORVÉGIA

www.nufo.no/makao. Húsvétkor, augusztus 20-án és karácsonykor ünnepelnek magyar nyelven

szentmisét, más-más, az alkalomra odautazó lelkipásztorok szolgálata által.

OLASZORSZÁG

Róma: Olaszországi Katolikus Missziós Központ, Via del Casaleto, 481., 00151 ROMA (RM); E-mail: hungarian.mission.italy@gmail.com; Tel.+39 06 68.42.620; Lelkész: Dr. Németh Norbert rektor. A római magyar közösség szentmiséjét a hónap utolsó vasárnapján tartják 11 órakor a Celio dombon a Szent István vértanú-körtemplomban (Santo Stefano Rotondo). Rómában minden kedden 8 órakor magyar nyelvű szentmisét ünnepelnek a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában. További misézőhelyek: Bologna, Catania, Firenze, Loreto, Milánó, Padova, Palermo, Parma, San Martino del Carso – Sagrado, Torino, Velence.

SVÁJC

Bázel: Röm. Kath. Ungarnmission / Bázeli Magyar Katolikus Misszió, Ft. Pál István; CH-4123 Allschwil, Binninger Str. 45.; Tel.: +41-76/518-5440; Web: www.ungarnmission.ch. Miséhelyszín: Sacré Couer-templom, Feierabendstr. 68., CH-4051 Basel, minden vasárnap 8.50-kor.

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Ft. Pál István; CH-3073 Gümligen, Pf. 102.; Web: www.ungarnmission.ch. Miséhelyszín: Viktoriaheim-kápolna, havonta kétszer 11.45-kor.

Genf: Genfi Magyar Katolikus Misszió, CH-1216 Cointrin GE, Chemin du Ruisseau 36.; Tel.: +41-22/791-0458; Web: www.katolikus.ch. Miséhelyszín: Cointrin-kápolna, minden hónap első és harmadik vasárnapján 10.30-kor.

Lausanne: Tel.: +41-76/483-7394. Miséhelyszín: Servan-kápolna (Chapelle de Servan), Chemin Eugene-Grasset 12, CH-1006 Lausanne, a genfi vasárnapi szentmiséket megelőző szombatokon 18.00-kor.

Tägerwilen: Bruder Klaus-templom, Ernst-Kreidolfstrasse, CH-8274 Tägerwilen, minden hónap első vasárnapján 17.00-kor.

Zürich: Szent István Magyar Katolikus Misszió Zürich, Ft. Varga Péter; CH-8057 Zürich, Winterthurerstr. 135.; Tel.: +41-44/362-3303; E-mail: peter.varga@mail.ch iroda@magyar-misszio.ch; Web: http://magyar-misszio.ch. Szentmise minden vasárnap 12.00-kor és minden első pénteken este 17.30-kor, Bruder Klaus-templom, Milchbuckstrasse 73, CH-8057 Zürich. További misézőhelyek: Frauenfeld, Schaffhausen, Uster, Winterthur.

Részletesebb adatbázisunkat megtalálja honlapunkon: www.életunk.net/miserend

Napjaink

A Kanadai Magyar Diaszpóra családi havilapja

32 színes oldalon megjelenik minden hónap második felében.

Felelős szerkesztő: Móricz Lajos

Évi előfizetés:

Kanadában \$50.00, külföldre \$100.00 (11 szám, a július-augusztusi összevont)

2189 Peters Road West Kelowna, BC V4T 2C3 Tel.: 001/250-768-0997 E-mail: moricl@telus.net, napjainkOK@gmail.com

A Bécsi Napló az interneten is elérhető:

www.becsinaplo.eu

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Apróhirdetés:

Keret, fénykép nélkül: 50 HUF vagy 0,20 EUR/betű
Keret: 3000 HUF vagy 10 EUR
Fénykép: 6000 HUF vagy 20 EUR
Többesziros hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:

Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR
Féloldal: 300 e HUF vagy 800 EUR
Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR
Többesziros hirdetés esetén kedvezmény.

Lapunk megjelenése megvalósult a Magyar Kormány támogatásával. A Bethlen Gábor Alap hozzájárult a kiadónk működésével és ezzel a lapunk fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

ÉLETÜNK
Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MISSZIÓ MÉDIA LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ KFT.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064
E-mail: szerkesztoseg@eletunk.net
Honlap: www.életunk.net
www.facebook.com/életunkujssag

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Szakmai tanácsadó:
Sajgó Szabolcs SJ, Szócs Csaba,
Varga János, Vértessaljai László SJ

Munkatársak:
Dancs Rózsa, Hiba György SJ, Horváth Enikő,
Kovács Péter, Puss Sándor SJ, Schenk Angyalka,
Sebestyén Péter, Szabó Ferenc SJ, Vincze András

ELŐFIZETÉS:
közvetlenül a kiadónál vagy
az európai magyar lelkeségeken keresztül

Előfizetés a 2021. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év.

Bankszámlaszámunk:
MISSZIÓ MÉDIA KFT.

Magyarországon:
OTP BANK 11716008-22527699

Külföldről:
OTP Bank
IBAN: HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUBH

Nyomdai előkészítés:
Éber Tamás

Nyomtatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokajai út 5.

A szerkesztőség a nem saját írású cikkeket tartalmáért nem vállal felelősséget, mindazonáltal kellő körültekintésre törekszik. Az olvasóinktól és külső forrásokból érkező cikkeket tartalmáért azok szerzői vállalnak személyes felelősséget.

MAGYARSÁG HÁZA

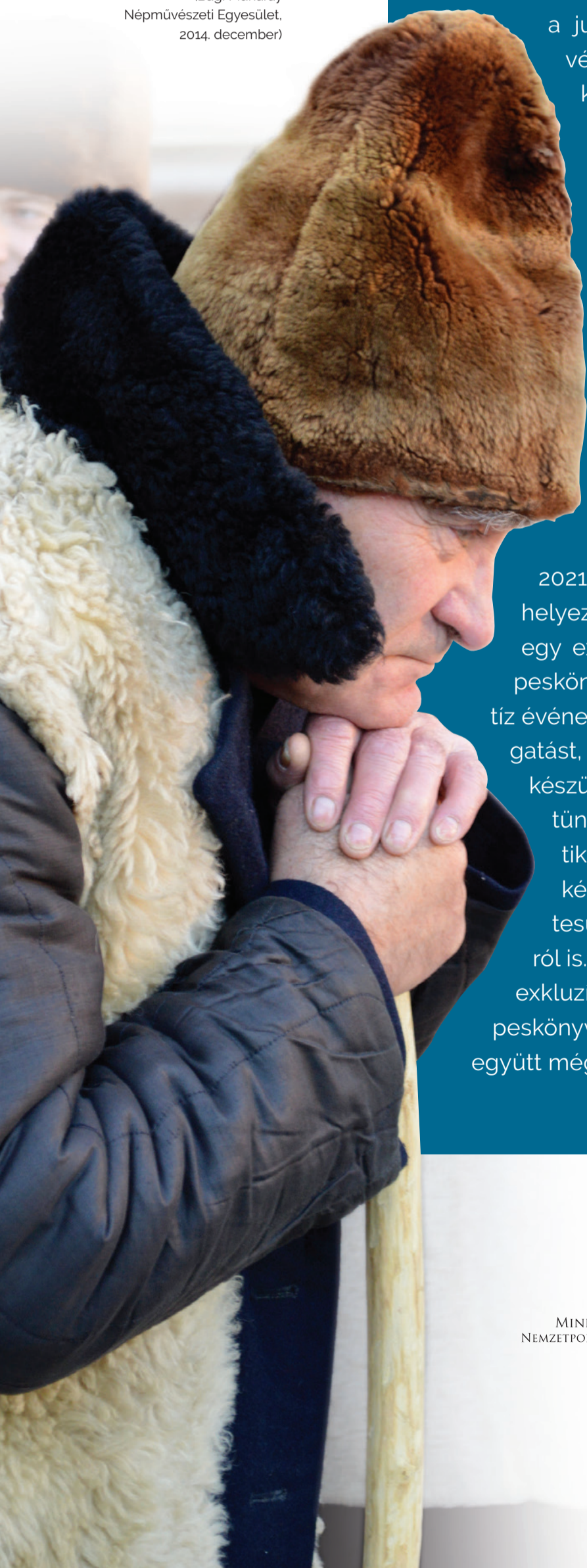
a kultúra színe-java

HAGYOMÁNY ÉS MODERNITÁS

A budapesti Magyarország Háza idén ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját. A maga nemében egyedülálló, a hagyományt és a modernitást sajátos, csak rá jellemző módon ötvöző intézmény sokféle programmal készül a jubileum alkalmából. A születésnap rendezvények sora négynapos fesztivállal – kulturális kavalkáddal – veszi kezdetét szeptember 30-án, a Magyar Népmese Napján. Ősszel indul világkörüli útra a diaszpórában élő magyar képzőművészek alkotásaiból összeállított tárlat, egy másik kiállítás pedig a Magyarország Háza első évtizedét mutatja be, nem egészen szokványos értelmezési keretbe helyezve tárgyakat, fotókat, filmeket és hangokat. Kiemelkedő programja lesz az ünnepi eseménysorozatnak az idén alapított Magyarország Háza-díj átadása decemberben, amit reprezentatív gála keretében kapnak meg az első kitüntetettek. És megjelenik két könyv is. Az egyikben a Magyarország Háza által 2021-ben meghirdetett drámapályázat első három helyezett alkotása lesz olvasható. A másik kiadvány egy exkluzív album, A Magyarország Háza Nagy Képek könyve címet viseli. A kötet az intézmény elmúlt tíz évének programjain készült fotókból mutat be válogatást, de helyet kapnak benne tárgyalt időszakban készült plakátok és egyéb grafikai művek is. Az Életünk olvasói négy lapszámon keresztül kísérhetik figyelemmel a Magyarország Háza születésnap készülődését, és természetesen első kézből értesülhetnek majd a már megvalósult programokról is. Első alkalommal a még megjelenés előtt álló exkluzív kiadványból, A Magyarország Háza Nagy Képek könyvéből mutatunk be két fényképet, amelyek így együtt még soha sehol nem voltak láthatóak.

Divatbemutató
(a Pásztor Anni-féle kalocsai és matyó ihletésű ruhák seregszemléje, 2016. október)

Betlehemi pásztorjáték
(Bagi Muharay
Népművészeti Egyesület,
2014. december)

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap